nail spetz'n

Drie-wekelijks Periodiek van de Groninger Studentenbond nr. 13. 3-10-78. los: 1 gldn. abonn.: zie colofon.

Vrouwenarbeid: plaats veroverd, plaatsje kwijt?

verder in dit nummer: interview met Anneke Geluk en Idso Wiersma over kerk en Vredesbeweging. Abortus, Bezuinigingen, C.O.C., Iran, U-raad, Sleep-in, Margriet, en nog veel meer fraais . . . lezen dus.

Lid worden van de GSb!! Geen automatisme.

Het hebben van leden is een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen voortbestaan als organisatie.
De GSb heeft in de 7 jaren, dat zij bestaat ook laten zien, dat zij er was. Men kon niet om haar heen en GSb-ers liepen vaak Den Haag of de universiteit voor de voeten. Ze heeft een officiële erkenning als StudentenBelangenBehartigingsOrganisatie, krijgt subsidie van de universiteit, heeft een afvaardiging in de Universiteitsraad. Kortom: ze bestaat!
Waarom?
- Een organisatie is meer dan het aantal individuen wat er lid van is. Middels een organisatie bouw je ervaring op, kun je informatie uitwisselen en verstrekken, kun je mensen sneller bereiken.
- Een bakbond is noodzakelijk om de belangen van de studenten te behartigen. Anderen doen dat niet voor je, je zult zelf steeds duidelijk moeten maken wat je belangen zijn en hoe jij vindt, dat het onderwijs en onderzoek eruit moet zien. De politieke situatie is niet dusdanig, dat het recht op onderwijs voor iedereen door iedereen wordt erkend. We moeten daar steeds voor opkomen. En met z'n allen kun je een vuist maken.
De GSb heeft in de loop der jaren allerlei ideeën ontwikkeld, standpunten geformuleerd en politiek kleur bekend. Ze wil een bundeling zijn van progressieve studenten, maar daaronder is enorm veel variatie mogelijk. Lid worden betekent niet, dat je daarmee gelijk alles wat dé GSb vindt, ook moet vinden. Dat zou ondoenlijk zijn, mede omdat standpunten zich blijven ontwikkelen en omdat je geen politieke partij bent, maar een vakbond.
Als je lid wordt, krijg je 1 keer in de 3 weken dit blad thuis gestuurd en word je automatisch lid van het reduktieburo (Visserstraat 46), bovendien krijg je het Onafhankelijk Landelijk Maandblad 'Student' in de bus.
Verder zul je hopenlijk van andere GSb-ers bij jou op de (sub)fakulteit wat meer horen over GSb-aktiviteiten.

Blijf bij: verleng je lidmaatschap van de GSb nu. Alleen dan ontvang je ook het volgende nummer.

Maak 25 gulden over op giro 1229746 t.n.v. Vereniging Groninger Studentenbond, Visserstr. 56 te Groningen. Studeer je niet aan de RUG (vreemde studenten, stafleden, etc.) dan ben je 20 gulden kwijt. Word lid. Steun de vakbond.

redaktioneel

Om maar gelijk van wal te steken: dit nummer bevat 24 paginaas, 4 meer dan het vorige. Dat is niet zo maar gedaan. Als je een beleid wilt realiseren, waarin opiniërende achtergrondsartikelen een centrale plaats innemen, dan kost dat niet alleen tijd, maar ook bladzijden. Heel simpel. De achtergrondartikelen vereisen bovendien een planning op langere termijn.
Naast de vaste rubrieken, de voorkant, de achterkant en de advertenties, zou een 20 bladzijden-dik nummer geen ruimte meer bieden voor meer actuele informatie. U hebt dat aan het vorige nummer kunnen merken. Hot news, zoals een voorbeschouwing van de troonrede, een kritiek op de nota Hoger Onderwijs voor Velen en nog zo het één en ander is niet aan bod gekomen. En dat is jammer. We zullen, om financiële redenen, echter niet continu met 24 pagina's kunnen verschijnen.
In dit nummer zal begonnen worden met een artikelenreeks over abortus: geschiedenis, situatie in het buitenland, abortus en patriarchaat, het CDA en de ethiek van het ongeboren leven. In het eerste deel geven Jos Piederiet en José van Reyen inzicht in het denken over en de wetgeving t.a.v. abortus. Reacties? Graag! Voor dit nummer was de redaktie een reaktie toegezegd op het artikel van José van Reyen over 'vrouwenstrijd en studentenbeweging'. De schrijfster van de reaktie heeft echter in overleg met vrouwen uit haar omgeving besloten een gezamenlijke i.p.v. een individuele reaktie te schrijven. Wij respekteren dat uiteraard, maar het moet de redaktie in deze van het hart dat zij het zou betreuren als groepen mensen binnenskamers diskussies zouden laten uitkristaliseren in een 'eensgezind' stuk. Het lijkt ons dat zo de nodige diskussiepunten kunnen (let wel: kunnen) verdwijnen in keurig afgewogen standpunten. De bedoeling van de diskussie is hoogstens dat we het eens worden, niet dat we het al eens zijn. Als dat laatste zo zou zijn is het bij wijze van spreken tijd voor een pamflet. Nait Soez'n wil echter geen bundeling van 24 pamfletten zijn.
Nog even terug naar de reakties. Bij voorkeur krijgen we reakties in de vorm van een artikel (overleg even). Wat niet wil zeggen dat korte reakties, ook die welke niet voor publikatie bestemd zijn, niet erg welkom zouden zijn
Tenslotte: na een 2-delige inleiding waarvan de vorm nogal wat kritiek moest verduren (toch nog maar eens beter lezen) komt Jan Breukelaar met een konkreter verhaal over belangwekkende aspecten van de flikkerbeweging in Nederland. Het stemt de redaktie tot vreugde aan te mogen kondigen, dat er een cartoonist is gevonden: Frank van der Pluym. Ook de cultuurredaktie is opgevuld. En hoe. Veel plezier.

Colofon

hoofdredakteur :bert meijberg

redaktieleden :frans geraedts
albert jansen
josé van reyen
peter de vries
(DB) marlou min

medewerk(st)ers:jan breukelaar
peter lems
nico poelijoe
elodie van steenhoven

(cultuur) fleur van duyn
ilona hakvoort
anneke menger
hettie tichelaar

cartoons:frank van de pluym

fotografie:elmer spaargaren
peter de vries

uitgave:gron.studentenbond

druk:regenboog

redaktie-adres:visserstr. 56

STICHTING DRUKKERIJ
C.REGENBOOG
ZOUTSTRAAT 14 GRONINGEN TELEFOON 050-128370
DRUKT BIJ VOORBEELD
AFFICHES
ZONDER WINSTOOGMERK: GOED EN GOEDKOOP

Academische Raad ziet Pais-nota niet zo zitten

tekst: peter de vries

Hoger Onderwijs voor Hoeveel?

foto: elmer spaargaren

Een nota ("hoger onderwijs voor velen"), een reactie daarop, en maar liefst 80 amandementen daar weer op. Dat waren de vergaderstukken voor het Grand Gala der amandementen: de bijeenkomst van de dames en heren van het adviesorgaan van de minister van O&W, de academische raad. 2½ uur lang praatten de diverse vertegenwoordigers van de universiteiten en hoogescholen met elkaar, en aan het eind van die lange zit was er dan een stuk wat de naam meekreeg: 'reactie van de academische raad op de nota hoger onderwijs voor velen'.

Het begon vrijdagochtend j.l. om tien uur al in Utrecht. Een iet wat late picket-line van het LOG, en daarna mocht ASVA-voorzitster Simona Walvisch de grote bezwaren van de studentenvakbonden op de nota van Pais toelichten. Zij veroordeelde met name de vierjarige kursusduur die pais voorstelt:"Het wetenschappelijk niveau van een afgestudeerde die volgens de nota Pais heeft gestudeerd, zal aanmerkelijk lager zijn dan dat van een huidige afgestudeerde".Ook de scheiding van het onderwijs en het onderzoek, zoals Pais beoogt, noemde zij een niveau-verlaging van het WO.

Ook wees zij op de financiele bedoelingen van Pais achter de Hovv-nota: de oude herprogrammeringsvoorstellen, zoals ze door de fakulteiten zijn ingediend, en die in meerderheid een vijfjarige kursusduur omhelsen, zouden volgens Pais te duur zijn. In het kader van de algemene bezuinigingen moet ook deels de problematiek van de herstrukturering gezien worden. De Academische Raad zou later, bij de behandeling van het zoveelste amandement ad. nog wat, de hele financiele argumentatie achter de nota van Pais ter zijde leggen. In een van de stukjes bijgevoegde tekst stelt zij dat uit berekeningen is gebleken dat de Hovv-nota net zo duur zal zijn als de huidige herprogrammeringsvoorstellen, en dat daarom het argument van de centen niet klopt.

Naast de hierboven genoemde opmerking over het geld, waren er eigenlijk nog twee belangrijke en opvallende uitspraken van de AR. In het ene wordt dat de ideeen van Pais vooralsnog niet uit te voeren zijn.
Minder moeilijkheden deden zich voor toen het ging om wat de gevolgen van de nota-pais zouden zijn voor het onderwijs. De raad ging er zondermeer mee akkoord dat er gesteld werd dat als die nota van pais ingevoerd zou worden het nog maar de vraag is, of het Wetenschappelijk Onderwijs nog wel Wetenschappelijk is.
Al met al heeft de Araad niet zozeer een scherpe veroordeling uitgesproken over het werkstukje van Pais. Wel heeft ze overal kritische vragen bij gesteld, en op een aantal van de meest essentiele punten is gebleken dat ook het adviescollege, en daarmee een meerderheid van de universiteitsraden in den lande, niet veel heil verwacht van het heilsplan van de minister. Dat laatste is maar goed ook. Het "Hoger Onderwijs voor velen" van Pais zal in de praktijk in gaan houden dat inderdaad velen even aan 'de wetenschap' mogen snuffelen, maar daarna in de selektieve propedeuse afvallen. Nog maar een paar 'velen' zullen zo slim zijn dat ze binnen de vastgestelde termijn hun studie afgerond hebben, en van die weinigen mag dan nog 40% even echt wetenschap bedrijven. In het post-doktoraal. De'velen' zijn dan al lang verdwenen: zij zijn- in het gunstigste geval- gewoon aan het werk gegaan.

bij de foto:GSb wacht U-raadsleden op vóór die zich over de HOvV-nota gaan buigen.

De H O v V-nota

Voor de vakantie presenteerde minister Pais zijn nota "hoger Onderwijs voor velen" waarin hij zijn plannen m.b.t. de herstrukturering van het W.O. uiteen zette. Die plannen omvatten een vierjarige kursusduur, een selektieve prop-edeuse, een vijfjarige inschrijvingsduur en een verschuiving van het onderzoek uit de onderwijsfase naar een post-doktorale fase. Door de GSb en het landelijk overleg van de studentenvakbonden werden deze plannen scherp bekritiseerd. Een vierjarig onderwijsprogramma betekent een geweldige verlaging van het niveau van de afgestudeerden. Een selektieve propedeuse maakt van het eerste jaar, dat toch in eerste aanleg een orienterend jaar moet zijn, een tentamenslag. Zeker als van te voren al vast staat hoeveel procent er af moet vallen. De tweede fase van het onderwijs à la Pais (na de propedeuse) gaat drie jaar omvatten. Aan het eind daarvan doe je een doktoraal examen. Het huidige kandidaats verdwijnt. In z'n algemeenheid kan gesteld worden dat deze inkrimping een geweldige studieverzwaring gaat betekenen, en in zal houden dat allerlei studieonderdelen gaan verdwijnen. Met name voor het voortbestaan van het projektonderwijs en werkgroepen wordt gevreesd. Binnen vijf jaar (inschrijvingsduur) moet je met deze beide studiefases klaar zijn, anders moet je van de universiteit af. Slechts 40% van alle dan nog aanwezige studenten komt in aanmerking voor het 'echte wetenschappelijke' werk: het post-doktoraal. Daarin vindt ook een deel van het onderzoek plaats. Het onderzoek dat nu in bijv. kandidaatsfases in het onderwijsprogramma plaats vindt verdwijnt, wat ook weer een verarming van het onderwijs betekent. De GSb en het LOG wijzen de nota van Pais af: zij vinden dat de voorstellen die de fakulteiten in het kader van de wet herstrukturering hebben gedaan, waar veel diskussie over is geweest, en die vrijwel allemaal een vijfjarige kursusduur omvatten, het uitgangspunt van de diskussie over onderwijsverbetering moeten zijn. Dat standpunt zal ook te beluisteren zijn , en ter diskussie staan in de OnderwijsAktieweek die in November georganiseerd wordt. Daarin zullen vanuit het onderwijsprogramma en de noodzakelijke onderwijsverbeteringen ideeen worden geformuleerd over het WO in de toekomst zoals de studenten dat zien.

Beiden doen in Iranese olie:

Pindaboer en Sprookjesprins

Het Iraanse volk moet lijden. Een reaktionaire moslimoppositie, die de zegeningen van de "witte revolutie" van Shah Reza Pahlevi dwarsboomt; katastrofale natuurrampen. Ons medelijden wordt gewekt. Dat schijnt ook de bedoeling te zijn van Reuter, AP, UPI en DPA, die de berichtgeving over Iran in handen hebben.
De noodzaak tot ingrijpende omwenteling van de sociale verhoudingen in Iran blijft aanwezig, maar voor de buitenwacht zo veel mogelijk verborgen.
De sprookjes-shah zoveel in het nieuws vanwege zijn voortplantingsproblemen, is voor de Irani een probleem. Zij eisen massaal het vertrek van deze diktator, die in '53, gesteund door de oliemaffia van Eisenhower en Rockefeller, de absolute macht in het land, dat zo strategisch aan de Perzische Golf ligt, verkreeg.

Rockefeller wedde op 19 augustus 1953 niet op het verkeerde paard. Met Shah Reza Pahlevi brachten de Amerikaanse oliekoncerns een man aan de macht, van wie ze konden verwachten dat hij een gewillige politieke handlanger zou zijn bij hun plannen de Iranese olie te veroveren en hun machtspositie aan de zuidflank van de USSR te versterken. De olieboeren, met nu Jimmie de pindaboer voorop, konden en kunnen echter niet weten, dat hun ingrijpen sociale verhoudingen produceert, die hun eigen macht ondergraaft.
In de kwart eeuw sinds de nationale beweging voor de naarsting van de aardolie in 1951, waarop de USA met een putsch reageerde, polariseert de Iranese maatschappij zich meer en meer in twee vijandelijke kampen. Deze polarisatie vindt haar uiteindelijke oorzaak in de afhankelijke kapitalistiese ontwikkeling en de hegemonie van een diktatoriaal Shah-regiem. De meerderheid van de Iranese bevolking formeert zich in een anti-diktatoriaal front tegen de minderheid, die echter de touwtjes strak in handen heeft.

Arbeiders

Bijna 6 miljoen mensen in Iran zijn voor hun bestaan afhankelijk van de verkoop van hun arbeidskracht. Daarvan zo'n 3,5 miljoen in industrie en bouwsektor, 1,5 miloen in de dienstverlening en 1 miljoen in de landbouw. Door de relatief hoge koncentratiegraad in de ekonomie is het aandeel van werkers in bedrijven met meer dan 1000 arbeiders relatief groot. Dit is een zeer belangrijke materiële voorwaarde voor het ontstaan van een georganiseerde arbeiders- en vakbondsbeweging.
De industriële sektor in Iran is in hoofdzaak een produkt van de 50-er en 60-er jaren. De boerenbeweging dreigde in de 50-er jaren een gevaar te worden voor de geëtableerde machthebbers in Iran. Evenals het buitenlandse kapitaal hadden ook de binnenlandse heersers belang bij een kapitalistiese ontwikkeling in Iran om nieuwe markten en mogelijkheden tot uitbuiting van het land te ontwikkelen. Iran is rijk aan grondstoffen, heeft goedkope arbeidskrachten en een grote binnenlandse markt. Ideale voorwaarden voor een kapitalistiese ekonomie. Bovendien vereist de strategiese ligging van Iran, dat door het Westen tot regionaal veldwachter is gebombardeerd, een stabiel regiem. Door deze faktoren bepaald, begon er een geweldige industrialisatiegolf, die niet alleen de petrochemiese, maar ook de auto-, staal-, glas-suiker- en textielindustrie omvat.
De arbeidersklasse is de potentieel sterkste kracht in de Iranese maatschappij. En zoals men weet, kan geen enkele serieus te nemen oppositiebeweging zonder deelname van haar politieke en vakbondsorganisaties kans op sukses hebben.
Ondanks onderdrukking, folter, executies en arrestaties van politiek aktieve arbeiders, neemt de stakingsbereidheid van de Irani toe. Dit moge blijken uit de massale stakingen in de textiel en de grafiese industrie vorig jaar.
De "Centrale van Verenigde Vakbonden in Iran" (CCSU) werkt illegaal, maar gebruikt het door het regiem in '53 opgerichte "vakbondscongres" (TUCI) om stakingen te organiseren.

Boeren

De tweede belangrijke poot van het massaler wordende anti-diktatoriale front vormen de boeren.
De in de 60-er jaren met veel tralala in scene gezette "witte revolutie" heeft de situatie op het platteland nauwelijks verbeterd. Mohammed Reza Pahlevi probeerde vooral op aandrang van de Amerikanen (Kennedy) een rode revolutie te voorkomen, door kapitalistiese verhoudingen te scheppen in de Iranese landbouw. Door een overwegende oriëntatie op de grote monopolies is daar echter weinig van terecht gekomen maar zijn de tegenstellingen eerder groter geworden. 22% van de boeren produceert 59% van de produkten. De grote meerderheid met een bedrijfsgrootte onder 10 ha. produceert dus maar 41%. Voor-kapitalistiese verhoudingen domineren. Door de schrijnende armoede van de boeren zijn zij gedwongen met uiterst primitieve produktiemiddelen te werken, 2,2 miljoen gezinnen zijn hierdoor slechts in staat in de eigen behoefte te voorzien. De hierdoor ontbrekende kapitaalakkumulatie leidt tot een stagnatie in de landbouwproduktie. Iran is dan ook gedwongen steeds meer voedsel te importeren. De enorme subsidies voor de landbouw komen in hoofdzaak ten goede aan de buitenlandse concerns en de grote bedrijven van de familie van de Shah. 80% van de boeren leeft onder het bestaansminimum (gehele bevolking 60%).
Zijn doel het Iranese dorp tot een steunpilaar van zijn regiem te maken, heeft Reza Pahlevi niet bereikt. Steeds weer ontstaan op het platteland vaak bloedige onlusten, die veelal een archaisch karakter dragen. Vernieling van techniese installaties is daarbij geen uitzondering. Aanleiding voor dergelijke demonstraties vormen veelal de prijsrichtlijnen van de overheid en de jaarlijkse afdracht aan de grootgrondbezitter. Want de prijzen zijn laag en de afdrachtten hoog.

Kleine Kapitalisten

De strijd van de boeren wordt ondersteund door de kleine zelfstandigen; ambachtslieden en standsorganisaties. De ontevredenheid van deze groepen wordt in hoofdzaak bepaald door de sterke eknomiese druk. De onbeperkte import van buitenlandse goederen, waartegen zij niet kunnen konkurreren, de verscherpte uitbuiting door buitenlandse concerns en binnenlandse ondernemingen en het oprukken van de industrie in de traditionele sektoren van het handwerk. Maar ook het ontzeggen van politieke en ekonomiese rechten aan handwerkers en hun standsorganisaties leidt tot grote ontevredenheid.

Tot het anti-diktatoriale front in Iran behoort ook de kleine en nationale bourgeoisie. Zij hebben belang bij uitbreiding van de binnenlandse produktie en, omdat zij aangewezen zijn op de binnenlandse markt, bij ekonomiese onafhankelijkheid van Iran. Door de hege-

door albert jansen

monie van het buitenlandse kapitaal en het diktatoriale Shah-regiem, die de ontwikkeling van de binnenlandse produktie remt, zijn zij in een ernstig konflikt geraakt met het regiem. Dit wordt nog versterkt, doordat hen de deelname aan de politieke macht is ontzegd.

Big Buisiness

Eén groep in Iran staat niet in konflikt met Reza Pahlevi, dat is het buitenlandse kapitaal.
Behalve in de aardolie-sektor, investeren de monopolies hun kapitaal in banken, suiker, chemie, metaal, mijnbouw, auto-petrochemiese en aluminiumindustrie. De investoren hebben met meer dan 50% deelname vaste voet in de Iranese industrie.
Het praktische gevolg van deze buitenlandse invloed is de transfer van grote winsten naar de USA en de BRD, maar ook Frankrijk, Engeland en Nederland laten zich bedienen. Dat betekent, dat een kapitaalakkumulatie in Iran nauwelijks plaatsvindt. De belangrijkste voordelen voor investeringen in Iran liggen in de 5 jaar gegarandeerde belastingvrijheid, vrije uitvoer van kapitaal en de onbelemmerde vaststelling van prijzen en winsten. Wat dit betreft wordt er geen onderscheid gemaakt tussen buitenlands en Iranees kapitaal.
Door het heersende terreurregiem wordt elke staking of arbeidskonflikt zonder pardon neergeslagen, waardoor de concerns de mogelijkheid hebben de Iranese arbeiders vrijwel zonder beperking uit te buiten.

Traditie

Het steeds sterker wordende verzet tegen de Shah. De eruptieve bewegingen voor vrijheid, demokratie en opheffing van de diktatuur doet aan de regeringsperiode van Mosadeq ('51-'53) denken. In deze korte periode werd Iran relatief demokraties geregeerd. De nationale politiek van Mosadeq raakte echter in konflikt met de ekonomiese en politieke belangen van het Anglo-Amerikaanse imperialisme.
In de jaren na de tweede wereldoorlog nam de anti-imperialistische beweging in Iran een enorme vlucht. Het volk, maar vooral de arbeiders, eisten vermaatschappelijking van de Iranese olie-industrie, liquidatie van alle concessies en demokratische vrijheden.
Zij hadden sukses. 20 Maart nam het parlement een wet op de nationalisatie aan. De Shah was door de enorme massabeweging gedwongen die wet op 2 mei '51 te ondertekenen. De AIOC was echter een zeer machtige onderneming. Van 1914 tot 1950 maakte deze maatschappij 5 miljard $ winst, waarvan Iran slechts 8% kreeg. Naast haar financiële macht had zij ook politieke macht, gebaseerd op het privilege grond te kunnen verwerven, spoorwegen aan te leggen, havens en vliegvelden te bouwen.
De CIA-putsch van 19 augustus 1953 verstikte een echt revolutionaire beweging. Een brief van Nelson Rockefeller aan president Eisenhower (jan. '56) geeft het sukses van de Amerikanen aan: "Het typische voorbeeld in de praktijk (samenhang militaire en ekonomische politiek...aj) van wat ik bedoel, was het Iranese experiment waarbij ik direkt betrokken was. Door gebruik van ekonomische hulp lukte het ons ingang te krijgen in de Iranese olie en wij zijn nu vast verankerd in de ekonomie van het land. De versterking van onze ekonomische positie in Iran heeft het ons mogelijk gemaakt haar gehele buitenlandse politiek onder onze controle te brengen en haar tot het Bagdad-Pakt te laten toetreden. Tegenwoordig zal de Shah het niet wagen een verandering in zijn kabinet door te voeren zonder onze ambassadeur geraadpleegd te hebben..."

Met de putsch werd weliswaar de revolutie verslagen, maar niet de noodzaak voor een ingrijpende verandering van de sociale verhoudingen. Onder grote druk van de Amerikanen probeerde de Shah een "witte revolutie" uit te voeren, om een door het volk gedragen omwenteling voor te zijn. Dit "revolutionaire program" is jammerlijk mislukt. Dit mede door het feit, dat na de val van de legitieme regering Mosadeq in Iran een militaire diktatuur heerste. Het parlement werd verjaagd, de bestaande partijen vernietigd. Nadat het bewind met gebruik van naakt geweld enigszins vast in het zadel zat, probeerde men zich tegenover de buitenwacht demokratischer voor te doen.
In 1975 richtte de Shah de fascistische eenheidspartij "Rastakhiz" op (Herrijzenispartij). De bestaande oppositiepartij voldeed niet meer volgens de Shah, bovendien was gebleken, dat "de een-man beslissingsstruktuur in ons land heeft bewezen vooruitgang te brengen."
Alle patriottisch gezinde Irani behoren lid te zijn van de "Rastakhiz". Meerdere malen verkondigde de Shah: "Degenen, die blijven weigeren lid te worden van Rastakhiz, zijn als kommunist en verrader te beschouwen... Zij dienen het land te verlaten en kunnen geen eisen aan de regering stellen..." Deze dreigingen geven aan, met welke methoden de Shah zijn belangen probeert veilig te stellen. Reza Pahlevi, die openlijk bekent foltermethoden toe te passen, heeft vakbonden, maatschappelijke en kulturele organisaties, schrijversbonden, kultuur-, sport- en kunstverenigingen verboden.

Onvermijdelijke strijd

Ongeacht de verscherping van de openlijke terreur door de geheime politie SAVAK, ongeacht de oprichting van de Rastakhiz, ondanks de nieuwe wet die de doodstraf regelt voor tegen de "monarchie" opponerende en agerende krachten, formeert het Iranese verzet zich. November vorig jaar begon een vloed van protesten. De Iranese schrijversbond hield 10 manifestaties in Teheran waarbij meer dan 100.000 Irani betrokken waren.
In het voorjaar vinden in meer dan 80 plaatsen protestdemonstraties plaats.
De Shah probeert deze op een volksopstand lijkende beweging meester te worden door de uitzonderingstoestand af te kondigen. De universiteiten worden voor enkele maanden gesloten.
De propaganda-organen van de Shah proberen deze massabeweging af te schilderen als het werk van "extremisten", van hun macht beroofde aanhangers van de feodaaldespotie, rechtsextreme islamitische geestelijken, die de verandering naar een moderne industriestaat afwijzen.
Het Shah-regiem stelt pogingen in het werk om de onder de huidige omstandigheden volledig natuurlijke heterogeniteit van het verzet te misbruiken en af te schilderen als een monsterverbond van "roden" en "zwarten", van "links" en "rechts" tegen de "grote civilisatie" in Iran.
De oorzaken en achtergronden van de anti-diktatoriale massabeweging liggen echter in het sociaal-eknomisch systeem van het land. De ontevredenheid van het volk werd geaktiveerd.
In tegenstelling tot vroegere demonstraties, waar bepaalde lagen of groepen voor zichzelf aan de bak gingen, kwam het nu door een oproep van de demokratische krachten en de progressieve islamitische geestelijken tot een

vervolg op pag. 15

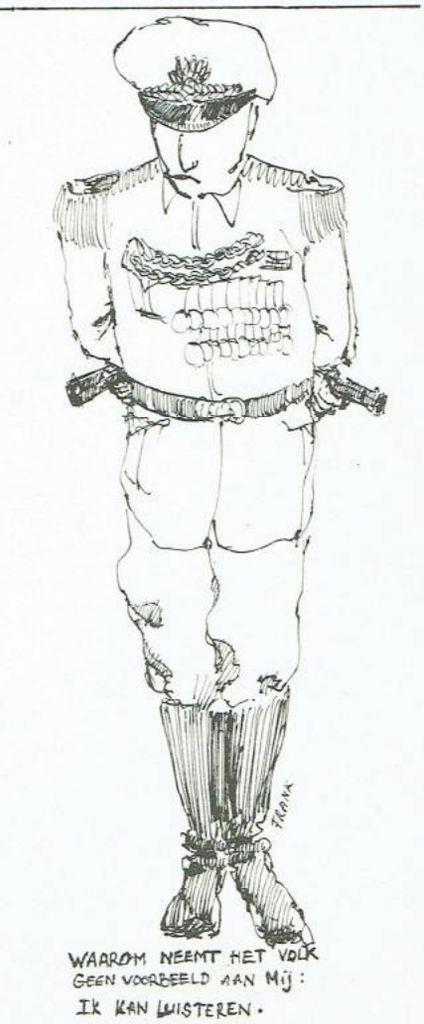

Hoe het een zaak van de vrouw werd

Abortus: Allesbehalve een recent probleem

Uit verschillende culturen en tijden zijn verhalen bekend van methoden die vrouwen gebruikten om hun ongewenste zwangerschap te onderbreken. Verhalen die je de haren te berge doen rijzen. Bamboe-naaldjes in de baarmoeder, het eten van dode padden, het inspuiten van zeepsop, het werd allemaal geprobeerd om de zwangerschap te onderbreken. Vaak werkten de middeltjes niet, bovendien waren ze erg riskant voor de gezondheid van de vrouw, wat niet zo moeilijk voor te stellen is. Vrouwen die geld hadden konden altijd wel een arts vinden die 'het' deed. De verantwoorde methoden kwamen pas begin deze eeuw op gang, met de opkomst van de moderne universitaire geneeskunst (leve de wetenschap).

Abortus is niet altijd strafbaar geweest en werd ook niet altijd gezien als een misdaad of misdrijf. In het oude Griekenland en Rome was abortus niet strafbaar. Dat werd het pas onder de latere Romeinse keizers. Abortus werd toen een misdrijf tegen de staat die zich van een onderdaan beroofd zag. Hoogstwaarschijnlijk hadden staat en leger meer belang bij een man dan bij een vrouw; maar ja dat weet je nooit van te voren. Vandaar dat ze het zekere voor het onzekere genomen hebben.

De Rooms-Katholieke kerk maakte onderscheid tussen het aborteren van een levensvatbare vrucht en een niet-levensvatbare vrucht, wat aanleiding gaf tot eindeloze diskussies over de grens van 'het leven'. Diskussies die ook tegenwoordig nog ijverig worden gevoerd in kerkelijke en mediese kringen. Belangrijk vonden de kerkvaders het ook of de vrucht al of niet een ziel had. Was dit al wel het geval, dan was abortus uit den boze. Het probleem hierbij was dat, volgens Thomas van Aquino en vele theologen met hem, de mannelijke vrucht al een ziel had na 40 dagen, maar de vrouwelijke vrucht pas na 80 dagen.

Strenge bepalingen en stenge kontrole op abortus komen in West-Europa eigenlijk pas in de 19de eeuw voor. De Nederlandse strafwet, waarin een abortus werd opgenomen, stamt uit 1810, toen Nederla-d ingelijfd werd bij het keizerrijk van Napoleon I. Van Tienhoven van den Bogaard meldt in 1887 in zijn proefschrift over abortus, dat naar de volksovertuiging in Nederland abortus vóór de vijfde maand geen misdrijf was. Het kriterium was of de moeder de vrucht al kon voelen bewegen.

In 1881 werden de bepalingen ten aanzien van abortus verscherpt. Abortus mocht van toen af alleen op een zeer enge mediese indikatie: d.w.z. als het leven van de moeder in gevaar was. Deze bepalingen bestaan nog steeds. Hierin worden zowel de arts als de vrouw strafbaar gesteld wegens het begaan van een misdrijf. Deze artikelen waren echter wat moeilijk uitvoerbaar. Om te kunnen straffen moest de rechter bewijzen, dat de vrucht op het moment van de abortus nog leefde. Vandaar dat in 1911 nog een aantal artikelen ingevoerd werden. Ditmaal (je begrijpt wel dat dit vanuit de konfessionele hoek kwam) vielen de artikelen onder de zedelijkheidswetgeving. Hiermee moest de 'verwildering van de zeden' in die tijd bestreden worden.

Ook anno 1978 een veel gehoorde kreet. De diskussie over anti-konceptie en abortus is niet nieuw zoals wel eens gesuggereerd wordt. De opkomst van de georganiseerde vrouwenbeweging die eind vorige eeuw, begin deze eeuw het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw op allerlei fronten (m.n. kiesrecht, opening opleidingen en beroepen) aan de orde stelde, heeft ook een aantal diskussies op dat vlak losgemaakt. Aletta Jacobs werd gedurende haar studententijd en vooral tijdens haar verblijf in het gasthuis te Amsterdam, vaak gekweld door de gedachte aan al die vrouwen die telkens weer zwanger werden, terwijl het ze vaak noodlottig werd. Soms besprak ze het vraagstuk met haar medestudenten, maar die zagen het geheel anders in. "Ja", zeiden ze doodkalm, "dat is nu eenmaal het lot der vrouw" of "laten we blij zijn dat er geen middelen bestaan om zwangerschap te voorkomen; waren ze er wel dan zou de wereld binnen afzienbare tijd door gebrek aan mensen te gronde gaan". Het is wel duidelijk dat vanuit deze visie op de vrouw, de heren het nier zo zagen zitten om zich bezig te houden met een anti-konceptie-beleid. Aletta Jacobs ging door: ze schreef een brochure over de bouw van de vrouwelijke geslachtsorganen, ze probeerde het pessarium in Nederland door te voeren. Haar kollega's, en onder hen vooral de verloskundigen en gyneakologen, vonden het een bedreigende zaak. Zij vonden dat Aletta Jacobs hun in hun broodwinning bedreigde. Daarom organiseerden ze ook ettelijke lasterkampagnes.

In Groot-Brittanië werd rond de eeuwwisseling steeds meer gepraat over het probleem van de afname van de bevolkingsgroei. De ekonomen van de 19de eeuw waren -in navolging van Maltus- van mening gewees dat een explosie van de bevolkingsgroei gevaarlijk was. Een te grote bevolking zou leiden tot de uitputting van bestaansmiddelen, tot oorlogen en epidemiën. Zij zagen de anti-konceptie als kunstmatige rem op de groei van de bevolking. Nu echter begon men ongerust te worden over het al tientallen jaren dalende geboortecijfer. Wie moesten immers de uitgestrekte -door het imperium veroverde- gebieden bevolken. Als de Britse bevolking niet snel genoeg zou toenemen om de lege plekken in het imperium op te vullen, dan zouden anderen (Duitsland, Amerika) het doen. Geboortebeperking paste natuurlijk helemaal niet in deze visie. Wel werd steeds meer aandacht besteed aan de zuigelingensterfte. Voldoende gezonde kinderen waren een voorwaarde voor een sterke natie. (In de boerenoorlog was gebleken dat 2 van de 5 vrijwilligers gezond genoeg was om soldaat te blijven.) Er werden allerlei stimulerende maatregelen genomen: gezondheidscentra, moederscholen. Het werd echter alleen gekoncentreerd op de gezondheid van zuigelingen. De moeder werd erbij betrokken omdat tijdens en na de zwangerschap moeder en kind onafscheidelijk zijn. Was er iets niet goed met de kinderen dan werd dat ook gelijk op de moeder afgeschoven. Als oorzaken van kindersterfte werd dan ook de onwil van de moeder t.a.v. borstvoeding en hygiëne gegeven. Veel kennis over anti-konceptie werd er op deze manier niet gekregen. Alles werd gezien vanuit de staat en niet vanuit de vrouw. De vrouw beslist niet over haar leven, de staat.

Terug naar de Nederlandse situatie. In de jaren 30 gaan er stemmen op om abortus te liberaliseren, vooral in de kringen van sociaal-demokraten. In Duitsland werd op zeer grote schaal aktie gevoerd ter verbetering van de wetgeving en vrouwen trokken daar de straat op met de leuze 'Dein Körper gehört dir'. Door het slechte sociaal-kulturele klimaat en achtereenvolgens krisis, fascisme en koude oorlog, raakte het probleem een 30tal jaren op de achtergrond.

Halverwege de jaren 60 was het dan weer zover. Abortus was taboe, maar gebeurde toch. Men wist dat het aantal klandestiene abortussen groot was, naar schatting zo'n 20.000 tot 60.000 per jaar. Steeds meer vrouwen gingen over abortus praten, en steeds meer vrouwen stapten naar de arts. Hiermee kwam natuurlijk al snel de diskussie los over het moederschap. Was het eigenlijk wel zo logies dat je het ene kind na het andere kreeg? Een vrouw zonder kinderen was toch ook een vrouw of niet soms? Ongetwijfeld heeft bij deze diskussie het op grote schaal inzetten van vrouwen in het

door josé van reyen en jos piederiet

produktieproces, veel invloed gehad. (Zo snel als vrouwen opgenomen werden in het produktieproces, zo snel werden ze er ook weer uitgelazerd) Het probleem met werken was dat de vrouw een dubbele taak moest vervullen. Aan de ene kant het werk, aan de andere kant het huishouden, man en kinderen. Vrouwen gingen anti-konceptie eisen; ze vonden het helemaal niet meer zo logies dat ze alleen geschikt waren voor de funktie van broedmachine. Ook vandaag is de dubbele taak van de vrouw nog een groot probleem. Je krijgt nog steeds de indruk alsof mannen alleen zondagmiddag (uitgezonderd voetballend Nederland) kinderen hebben.

De komst van de voorbehoedsmiddelen heeft ook grote invloed gehad op het lostrekken van de diskussie over gezinsplanning, moederschap, sexualiteit etc. De pil wordt sinds 1964 op steeds ruimere schaal gebruikt. In 1967 is het niet langer strafbaar. voorbehoedsmiddelen ten toon te spreiden en te verkopen, alhoewel de gemeenten nog een aantal bevoegdheden hadden om de verkoop aan banden te leggen. Dit aan banden leggen gebeurt in christelijke, gereformeerde gemeenten en in het zuiden van het land. Het blijkt dan ook maar weer dat voorkomen toch beter is dan genezen. Want de abortuscijfers geven duidelijk deze delen van het land aan en wel door het hoge aantal abortussen bij jonge meisjes.

De legalisatie van abortus in Engeland had grote invloed op de diskussie in Nederland. Ondanks de tekortkomingen daar, zoals te weinig ruimte in ziekenhuizen, waardoor allerlei kommerciële klinieken opgezet werden, kon de rijkere vrouw uit Nederland in Engeland een abortus krijgen.

Ook in de juridiese wereld komt de diskussie op gang. Men ondekt dat onder de bestaande wet (nog steeds die artikelen uit 1881 en 1911) meer mogelijkheden zijn dan men gedacht had, "Abortus is weliswaar strafbaar volgens de letter van de wet, maar acht een arts het om 'gezondheidsredenen' (bedoeld wordt gezondheidsredenen in brede zin, J.v.R.) noodzakelijk dat de vrouw geaborteerd wordt, dan kan hij daarvoor toch niet gestraft worden"... zo stelt prof. Enschedé, hoogleraar strafrecht, in 1966.

Deze juridiese diskussie is een reaktie op de vragen van steeds meer artsen of er niet een expliciete toevoeging in de wet zou moeten komen, dat abortus om mediese redenen wel toegestaan zou zijn. Zij werden immers steeds meer met de vraag om abortus gekonfronteerd, en hiernaast ook met komplikaties die vrouwen opliepen bij illegale abortussen.

In 1969 wordt de Stichting Medies Verantwoorde Zwangerschapsonderbreking (Stimezo) opgericht. Nadat eerst tevergeefs geprobeerd is voorzieningen in ziekenhuizen te kreëeren, gaat men over tot het oprichten van eigen klinieken. Om het benodigde geld bij elkaar te krijgen wordt de aktie 'Abortus geen lijdensweg' gestart. Dolle Mina en Man Vrouw Maatschappij hebben hierin een belangrijke rol gespeeld. Het zijn ook de vrouwenorganisaties die er voor zorgen dat abortus van een probleem voor deskundigen (artsen, psychiaters, juristen) een zaak van de vrouw wordt. Ook in de politiek werkt dit zo. De regering onthoudt zich lange tijd van standpunten. Het probleem van abortus wordt door haar steeds naar studiekommissies toegeschoven. Hiermee wordt getracht het abortusvraagstuk te depolitiseren, het wordt gemaakt tot een probleem waar leken niet over kunnen oordelen. Verder wordt hiermee ook een vertragingstaktiek gehanteerd, een ook later in de abortuspolitiek (...waar blijft het wetsvoorstel van Ginjaar en de Ruiter?) steeds weer terugkerend middel. Abortus is immers een levensbeschouwelijk heet hangijzer: de tegenstellingen tussen de politieke partijen lopen niet langs de bekende lijnen links-rechts, maar langs de lijn konfessioneel-niet-konfessioneel. Noch de deskundigen, noch de politici worden het eens. Het wordt ook steeds minder mogelijk om abortus als een deskundigenprobleem af te schilderen. Nieuwe feministiese groeperingen gaan abortus onomwonden een zaak van de vrouw noemen. Dolle Mina heeft hierin een belangrijke voortrekkersrol gehad. Op 14 maart 1970 wandelen een aantal mina's een vergadering van vrouwenartsen in Utrecht binnen. Ze laten hun blote middel zien, met daarop de overbekende woorden 'baas in eigen buik'. De mina's delen pamfletten uit met hun standpunten over abortus. Zij geven als eerste aan dat het recht op abortus een onderdeel is van de emancipatie van de vrouw; zij voeren als eerste de eis 'de vrouw beslist'. De eis die nog steeds centraal staat in de strijd van Wij Vrouwen Eisen. Waarom? Vrouwen moeten zelf over hun lichaam en hun leven kunnen beslissen.

Zelf heeft zij immers het meest inzicht in haar eigen situatie en kan zij het best beoordelen og zij wel of niet een kind kan en wil grootbrengen. De redenen die bij een dergelijke beslissing een rol spelen kunnen heel verschillend zijn en hangen nauw samen met de specifieke situatie waarin de vrouw verkeert. Sommige vrouwen willen een abortus, omdat zij hun gezin als voltooid beschouwen. Anderen hebben psychiese of relationele problemen. Ook financiële problemen kunnen vaak doorslaggevend zijn. Daarom is het ook erg belangrijk om de strijd voor vrije abortus te verbinden met strijd voor kollektieve voorzieningen. Wat de reden om tot abortus over te gaan ook moge zijn, alleen de vrouw zelf kan, i.s.m. partner of arts, uitmaken hoe zwaar de argumentne voor haar wegen. Wij Vrouwen Eisen vindt elke begrenzing van dit beslissingsrecht onaanvaardbaar; of het nu gebeurt in de vorm van instelling van deskundigenteams, een verplichte quarantaineweek of een 3-maandengrens. Hoe in de loop der jaren door met name CDA en VVD gepoogd is aán de eis 'de vrouw beslist' te tornen, hoe politieke koehandel over de abortuskwestie werd bedreven, zal in een volgend artikel aan bod komen.

De abortusstrijd is erg belangrijk geweest voor de algehele strijd voor de bevrijding van de vrouw. Op geen enkel ander punt is de laatste jaren zoveel eenheid bereikt. Bovendien zijn mede door deze akties veel diskussies losgekomen over de positie van de vrouw op andere terreinen van het maatschappelijk leven: echtscheiding, verkrachting, ongehuwd moederschap, rolpatronen, anti-konceptie, crèches en andere kollektieve voorzieningen, het gezin als pijler van de samenleving.....

Industrieel

Oude Boteringestraat 61,
Groningen. Tel. 050-123408

Multiplan
Uitzendorganisatie

Administratief

Zwanestraat 2-4,
Groningen. Tel. 050-121641.

GSB REDUKTIE

VISSERSTRAAT 46

GSB

Korting op:

- boeken: o.a. Kijne, Holzkamp, v.d. Pijl, Stuurman, Nieuwsbrief Psychologie en Maatschappij no 2, 3 en 4
- rekenmachines o.a. TI 45, TI 57, SR 52
- tweedehands studieboeken
- schrijfmachines
- stereoapparatuur

TEL 121237

GSB ADVIESBURO

als je A zegt
moet je ook

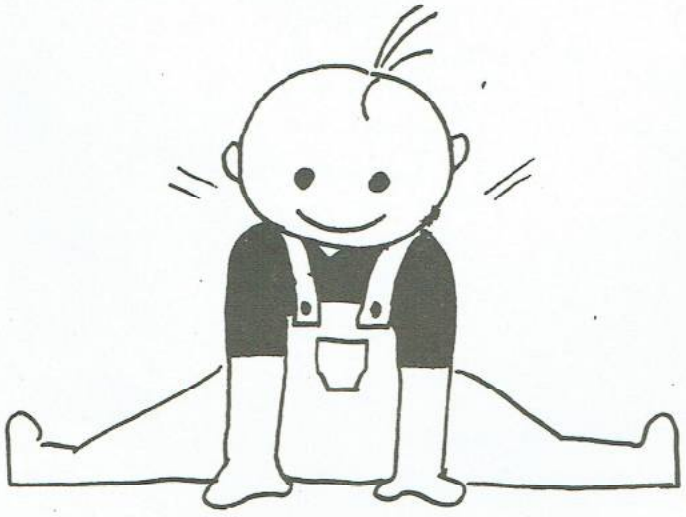

BG zeggen!

ABG

Algemeen Baantjesburo Groningen
Oude kijk in 't jatstraat 45, Groningen

JE VOELT JE JONG EN WILT
VLOERBEDEKKING?
12 soorten!!
BIESTEGELS!
* * * * * * * * * * * * * * *
400 cm KAMERBREED NATUREL!!
NEW WAVE COCOS
4 HANDGESLAGEN KWALITEITEN!!
JE BAALT VAN FABRIEKS MASSA KRULLETJESTAPIJT?
TWISTED 183 BR. 10.95 PM!
NOG GEEN f. 22- P.M. OP KAMERBREED!!!
KAMER 4 MTR? VOOR F. 87.60 KLAAR!
* KAMERBEWONERS WAAR KRIJGT U DAT?
LETS DO THE TWISTED va 6.95!! PM
380 cm. KAMERBR. RUBBERRUG!!
BLUE JEANS SISAL!
* SISAL BLAUW PAST BIJ JOU !!
RONDE MATTEN - matjes - MATTEN!
DONKERBRUINE JABO!
ONDERTAPIJTRUG + RAFELVRIJ + KAMERBR.
SPECIAAL AANBIEDING dik bruin
GEVLOCHTEN KAMERBR. SISAL
CPS. MARMOLEUM HALVE PRIJS!!
ENZ. enz. ENZOVOORT
JOHN SINKELS JONGEREN
WINKEL VAN SINKEL
Folkingestraat 8, Groningen - Brinkstraat 79, Assen

meerjarenafspraken getekend; zondermeer

De Dorpspolitiek van de U-raad

door bert meijberg

Met een vlijmscherp mes in eigen polsen krassen. Zo zou je het driftige en paniekerige hoogtandje, dat de Universeiteiteraad zich onlangs t.a.v. de meerjarenafspraken permitteerde, gerust kunnen omschrijven. De raad kreeg van de minister de zgn. "Intentionele Taakstelling en Toewijzing 1979-1983" voorgeschoteld. Een kouwe hap, bij voorkeur te verorberen met bestek van het merk "81". Niemand had er trek in, maar uiteindelijk hapte het merendeel der bestuurders, zij het met ogenschijnlijk lange tanden, toch maar toe. Een kleine blik in de keuken kan veel verhelderen:

De meerjarenafspraken bestaan in hoofdzaak uit twee ingrediënten. Je hebt allereerst de Taakstelling. Die behelst een hoeveelheid concrete afspraken over het aantal op te nemen studenten. De Toewijzing vervolgens, legt de toebedeling van personele middelen vast. In de Intentionele Taakstelling en Toewijzing (de I.T.T.) wordt verder aangegeven hoeveel manjaren de instelling aan onderzoek, aan onderwijs, aan dienstverlening en aan bestuur kan besteden. De berekeningen, tabellen en percentages wisselen elkaar in een gretig tempo af en vervolgens worden voorstellen geformuleerd. Elke universiteit krijgt zo z'n eigen "contract" voorgelegd. Het geheel wordt nog pittiger gemaakt doordat het doorspekt is met verwijzingen naar reallocaties: het herverdelen van formatieplaatsen, zowel intra- (tussen faculteiten), als inter-universitair. Met de slagroomspuit is daar vervolgens een opzichtige nul-lijn overheen gedrapeerd (45% studenten meer, zonder één personeelsplaats erbij!).
Op dat moment lusten de honden er al geen brood meer van. De U-raad echter wel.
De begerigheid waarmee de U-raad haar contract mee wilde laten bundelen in het uiteindelijk door de minister aan de Kamer aan te bieden Algemeen Financieel Schema, behoeft een nadere toelichting.

Take it or leave it

Op hetzelfde moment dat de UR het door Pais opgestelde contract ter ondertekening kreeg voorgelegd, werd bekend dat Groningen in '79 een tekort van 10 miljoen zou kennen. Een tekort, dat in '83 op zou zijn gelopen tot 23 miljoen. (Inmiddels is ook voor '78 een tekort van zo'n 3 miljoen ontdekt, wie zei er ook weer, dat er geld genoeg was aan de universiteit?)
Het ging om zeer recente en verrassende informatie. In maart leefde nog het idee, dat er quitte gespeeld zou worden. Dat nieuws nu, heeft danig de aandacht van de ITT afgeleid. Hoe moest dat tekort gedekt worden?
Als de man, die zichzelf brieven stuurt omdat hij graag post krijgt, kwamen wat rekenaars met de oplossing dat gat te dichten uit overschotten van vorige jaren. In '77 was er door zuinigheid en vlijt 5,9 miljoen overgehouden. Als de minister met die opvulling akkoord kan gaan en bovendien bij eventuele komende bijstellingen aandacht zou willen besteden aan het Groningse probleem, dan zou het naar de mening van de cijferaars allemaal wel loslopen. In ambtelijk overleg werd de tegenprestatie vastgesteld: informatie over de incidentele looncomponenten (hoe stijgt het loon; voor een zuinige minister meer dan kattevoer natuurlijk).
Min of meer gerustgesteld kwam het CvB één dag voor de betreffende U-raadsvergadering met het voorstel de behandeling van de ITT uit te stellen tot oktober en eerst informatie over de gevolgen in te winnen bij de faculteiten. Merkwaardigerwijs mét de "intentie om te tekenen". Vlak vóór de UR-vergadering echter kwam bij het CvB een telexje binnen van Pais. De minister ging akkoord, maar dan was het wel 'take it or leave it'.
De meerderheid van het CvB ging door de bocht. Behalve voorzitter Ter Borch -die eindelijk zijn PvdA-gezicht toonde- en rector Borgman, die, vers vanuit de faculteit tot het ambt geroepen zich goed realiseerde welke destraseuze gevolgen de ITT zou hebben voor de faculteiten.
Tijdens de vergadering van de UR wilde vervolgens Weening (Pro-TAP) weten, wat 'take it or leave it' betekende.
In een schorsing werd Pais gebeld.
Die dorpse politiek leverde de mededeling op, dat het bewuste Engels-talige motto betekende, dat die dag nog getekend diende te worden. En daar ging de U-raad. Achtenswaardige dames en heren normaal toch niet gevoelig voor chantage-achtige praktijken, gingen bibberend door de knieën. Slechts de voltallige GSb-fractie en zegge en schrijve één wetenschappelijk medewerker hadden de moed tegen te stemmen.

Sigaren

De fractie van de Groninger Studentenbond had geen enkele lust om het beleid van Pais met één pennestreek zo hartgrondig te ondersteunen. In feite had ze helemaal geen goed woord over voor de meerjarenafspraken. De Kamer wordt haars inziens zo onvoldoende geïnformeerd over de reële behoeften ván en de dagelijkse situatie áán de universiteiten. Er is volgens haar geen overleg gevoerd met de faculteiten over de gevolgen van het onderhavige afknijp-beleid.
En die gevolgen zijn niet mis: verslechtering van de ratio's, dus extensivering van het onderwijs; het onderzoek kan allesbehalve veilig gesteld worden om van enige centimeters speelruimte daarbinnen maar te zwijgen; de taak van het TAP wordt aanzienlijk verzwaard en bij toenemende studentaantallen vindt er geen correctie in het wp-bestand plaats. Het aantal student-assistenten lijkt nog verder te verminderen. En bovenal -ook Ter Borch had het ons al voorgerekend- de werkloosheid in de regio zou weer danig stijgen. (Het zou hier volgens Ter Borch om 1400 arbeidsplaatsen gaan).
De PvdA-er Bosch (provinciale staten) heeft evenals de VVD-er(!) Remkes (gemeenteraad) t.a.v. dat laatste vragen gesteld aan het Provinciaal Bestuur.
Maar de U-raad was bang voor haar tekorten. Bovendien zag de raad zich enkele extraatjes, zogenaamde 'bedingen' (privileges die alleen Groningen zijn gegeven) ontglippen. Door de GSb zijn die "kadootjes" echter terecht gekwalificeerd als 'sigaren uit eigen doos' "Ze komen uit een potje, dat de minister je eerst afpikt", zegt fractievoorzitter Hans van Ulsen daarover. "Bovendien is ook die pot binnenkort leeg, als de nullijn doorgetrokken wordt". De faculteiten mogen alsnog commentaar leveren op de afspraken.
Het eerste is binnen: van de rechtenfaculteit nota bene. Een oprechte afwijzing van de gevoerde laffe politiek.

Met bot bestek de koek versnijden

Het beleid achter de cijfers: Armoe troef

Dat het voordragen van de Troonrede dit jaar vrijwel geheel gedomineerd zou worden door de presentatie van de miljoenennota -de centenkwestie dus- was te verwachten. Onderstaand zal men dus weinig aantreffen over de visie van het kabinet t.a.v. problematische sectoren als onderwijs, maatschappelijk werk, buitenland-beleid en noem maar op (om de eenvoudige reden dat die visie er niet is) en zullen we ons alleen maar wagen aan een beschrijving van de voorstellen, die het kabinet presenteerde ter bestrijding van de werkloosheid. In een tweede artikel zullen we proberen dieper in te gaan op de filosofie, die er achter bezuiniging en loonmatiging zit; die filosofie wordt hier alleen maar in kaart gebracht en tussen de regels door bekritiseerd.

Het economisch orakel van Nederland, het CPB, waarbij de diverse regeringschefs elk jaar te rade gaan, heeft ook dit jaar weer een aantal cijfers gefabriceerd, die de uitgangspunten van een economisch beleid genoemd moeten worden.

	1978	1979
loonstijging per werknemer:	7,5%	5,75%
prijsstijging gezinsconsumptie:	4,25%	4%
investeringen bedrijven:	6%	3%
stijging export:	2%	6%
koopkrachtstoename modale werknemer:	2,5%	1,25%
aandeel bedrijfswinsten in nat. inkomen:	9%	9,5%
werkloosheid:	205.000	215.000

Prachtige cijfers, maar volledig? Allerminst.
De 'modale werknemer' gaat er 1,25% op vooruit, heet het. Maar dat is dan wel een modale werknemer, die zijn auto bijna niet gebruikt, alleen maar platen draait en niet naar muziekuitvoeringen gaat en zijn abonnement op de krant heeft opgezegd. Want daar gaan de belastingen juist weer omhoog. Bovendien heeft het cijfer nog betrekking op het zgn. 'incidentele loon'; een loonsverhoging die verkregen wordt na promotie e.d..

Ook de andere cijfers van het CPB zouden eens een keertje grondig doorgelicht moeten worden, erg overtuigend lijken ze niet altijd.

Wat is nou globaal de filosofie, die het kabinet hanteert? Kort gezegd komt het hier op neer:
Doordat de lonen en de collectieve uitgaven sterk zijn gestegen, is er steeds minder ruimte overgebleven voor de winsten van het bedrijfsleven. Door het inzakken van de wereldhandel is een groot deel van de afzetmarkt weggevallen. Door de hoge lonen en premiedruk wordt het moeilijk voor ons bedrijfsleven om op de toch al krappe buitenlandse markt te konkurreren. Gevolg: de bedrijven blijven met hun spullen zitten, kunnen door de hoge lonen geen geld vrij maken voor besparende investeringen en gaan failliet. C'est ca. Deze filosofie zullen we de volgende keer beter en uitgebreider analyseren; nu stip ik alleen even de belangrijkste kritiekpunten aan: Allereerst zijn "de" lonen geen maatstaf: het gaat om de loonkosten per produkt en die zijn helemaal niet zo sterk gestegen. Verder is het gebruik van het idee van "de collectieve" uitgaven sterk suggestief: een deel daarvan gaat op aan uitkeringen, maar die

tekst: peter de vries

foto: elmer spaargaren

belanden weer in de sfeer der 'partikuliere' uitgaven. Ook "de" winsten van "het" bedrijfsleven bestaan niet. Hoogstens de winsten van een bepaalde categorie bedrijven. En de moeilijkheden in de export worden niet zozeer veroorzaakt door -door lonen opgezwiepte- hoge prijzen, maar eerder door de hoge kapitaalsexport vanuit Nederland door internationaal georganiseerde bedrijven. Dat laatste remt de goederenexport enorm.
Ook de suggestie, dat er geen geld is voor investeringen, is ondeugdelijk: dat geld is er op een aantal plaatsen wel, maar wordt daar eerder gebruikt om te investeren in arbeidsbesparende machines. Nu hoopt de regering door 'injecties' aan 'het' bedrijfsleven 'onze' economie te versterken; dat wil zeggen: het winstherstel te bevorderen, want daar legt de regering d'r ei van Columbus voor de bestrijding van de werkloosheid. 'Injecties' -lees: 'subsidies' in de vorm van algehele lastenverlaging (dus ook voor de niet-noodlijdende bedrijven) en subsidie op investeringen (WIR).. Maar vanwege die injecties moet er nu bezuinigd worden (dat wist iedereen natuurlijk al) en hoe die bezuinigingen eruit zien, daarover gaat het 2e deel van dit verhaal.

Al in de nota Bestek '81 was aangekondigd, dat er 'technische correcties in het uitkeringenstelsel' zouden plaatsvinden en dat de ambtenarensalarissen omlaag moesten. Hoewel 60% van de ambtenaren minder dan het modale inkomen verdient (ƒ 30.000,-) waren ze volgens hun direkte baas, H. Wiegel, echt vreselijk bevoorrecht. Dat ambtenaren meer zijn dan het stereotype beeld van de "luie" loketbediende en de dure hoogleraar bleek echter wel toen ze zelf de straat opgingen: ook buschauffeurs, secretaresses en schoonmakers zijn ambtenaar en verdienen niet eens zo vreselijk veel. Dat ze betere voorzieningen hebben, compenseert dit hoogstens. De conclusie lijkt duidelijk: in plaats van een inkomensgericht beleid te voeren (een hoogleraar verdient in dit land het niet geringe bedrag van ƒ 127.000,-) gaat er in algemene termen de botte bijl in. Over bestek gesproken.

In de miljoenennota staan meer maatregelen opgesomd; we zullen ze per ministerie afwerken.

Sociale zaken, de grootste begroting dit jaar. Een belangrijke maatregel is het storten 'door' de regering van bijna 600 miljoen in Sociale zaken, om te voorkomen, dat de premies voor de sociale verzekeringen voor het bedrijfsleven te veel zouden stijgen.
Een algemene maatregel dus, waarvan het bedrijf dat over de meeste mensen premie moet betalen, het meest profiteert. Een duistere zaak is het konstant wijzen op de 'technische correcties op uitkeringen'. Hoe politiek deze technische maatregelen ook worden: in ieder geval zijn ze uit een geest van bezuinigingswoede ontstaan.

Onderwijs en Wetenschappen. Vroeger altijd de grootste begroting, dit jaar tweede. De O&W-begroting stijgt slechts 3%. Dat betekent, gezien de toename van het aantal onderwijsvragenden en de prijsstijgingen, een direkte achteruitgang. Pais voorziet in de toekomst al grote problemen met de financiering van het onderwijs. Hij pleit dan ook voor een systeem, waarin de onderwijsvragenden meer moeten betalen voor het onderwijs; het profijtbeginsel. Ook wil hij een snelle invoering van de vierjarige kursusduur van de universiteiten. De problemen m.b.t. de studiefinancieringsstelsels blijven onbesproken.

Defensie, tegenwoordig de derde begroting -met stip, lijkt het- met het niet onaardige sommetje van iets meer dan 10 miljard.
Daar wordt niet bezuinigd op materiaalaankopen: minister Scholten heeft al aangekondigd het uit 1974 daterende streven om de investeringen te laten stijgen van 18% in 1975 tot 27% in 1982, voort te zetten en de stijging op te laten lopen tot 33%. Dat betekent domweg nog meer wapenaankopen en is dat geld nou echt niet een beetje beter te besteden? Nou dan...
De aangekondigde personeelsinkrimping van de landmacht gaat definitief niet door. De legersterkte moet gehandhaafd worden. Staan de Russen al voor Emmerkompaskum?

We hebben alleen even de drie grootste begrotingen bekeken. Over het verminderen van het aantal te bouwen woningwetwoningen, de belastingverhogingen, de bezuinigingen op streekvervoer en ander openbaar vervoer en de steeds sterkere tendens bij CRM om een onevenredig deel van het werk door vrijwilligers te laten doen, hebben we het nog niet gehad. Dat de kwaliteit van de voorzieningen op de tocht staat, is een logische gevolgtrekking uit de voorstellen van het kabinet.
Maar dat deert niet. "Subsidie aan het bedrijfsleven is winst" en "winst is werk" zijn de leuzen, die ze in haar vaandel meedraagt. Het verlies aan arbeidsplaatsen in de voorzieningen nog daargelaten, het verlies aan arbeidsplaatsen in het bedrijfsleven ten gevolge van het inzakken van een stuk binnenlandse markt door de koopkrachtsaantasting maar niet aantekenend; zelfs dan deugt er van de filosofie van het kabinet nog niets. Want haar subsidiëringspolitiek is te algemeen om de werkelijk noodlijdende bedrijven te helpen en om te voorkomen, dat de toch al sterke honden er met de beste kluiven van doorgaan. En haar invloed op het aanwenden van die subsidies is nihil; als een ondernemer het geld in arbeidsbesparende machines wil stoppen, doet hij dat gewoon.
Haar zicht op de werkelijke kern van de economische recessie is te beneveld om in te zien, dat een groot deel van de problemen in het bedrijfsleven voortvloeien uit het juist ongebruikt zijn van de produktiekapaciteit en het daaruit voortkomende ondernemersgedrag. Het leuren met de -eenmalige- defensieopdrachten voor de vier nederlandse wapenfabrikanten (Fokker, Philips, RSV en DAF) is een kostbare aangelegenheid die vrijwel geen werk oplevert en alleen maar tot gevolg heeft, dat deze bedrijven volledig van militaire produktie afhankelijk worden. Op kosten van de staatskas dus. De uitbreiding van de politie en leger staan in het kader van de handhaving van de 'openbare orde en rust'. Erg rustig zal het de komende tijd wel niet zijn: de eerste reacties van vakbeweging en linkse politici maken duidelijk, dat veel van de kabinetsplannen in slechte aarde zijn gevallen.
Het gaat er zo langzamerhand om, het ombuigingsbeleid om te buigen.

'STEMMEN'

' Het kabinet vlucht in een wolk van vergeefse mooie bedoelingen, is in het beleid laf, behoudend en mist creativiteit'. (Volkskrant)

'Velen zullen het kabinet ook willen volgen in de conclusie, dat een verbetering van de rendementspositie van het bedrijfsleven gewenst is'. (Trouw)

'Tegelijk erkent de regering met zoveel woorden, dat hogere winsten helemaal niet tot meer werk leiden. Wat haar betreft mogen de verhoogde rendementen rustig worden opgeslagen in safes of naar het buitenland worden gebracht via de kapitaalsexport'. (Waarheid)

'Het beroep van de regering om mede verantwoordelijkheid te dragen voor de uitvoering van dit regeringsbeleid is dan ook volkomen misplaatst. (...) Dit regeringsbeleid gaat er zelfs toe leiden, dat meer winst wordt vertaald in meer werkloosheid'. (FNV)

'Het (CNV-red.) vindt, dat in de miljoenennota eenzijdig de nadruk wordt gelegd op het middel van de kostenmatiging, zonder dat een beleid wordt aangeduid waardoor de gestegen winsten leiden tot meer arbeidsplaatsen'. (CNV)

*'Een afknijpbeleid op alle gebied... Een rechtse onderwijsmentaliteit spreekt uit passages over profijtbeginsel en afstemming van het onderwijs op de arbeidsmarkt...
De hele begroting bevat veel fraais over vrouwenemancipatie zonder dat het al te konkreet wordt uitgewerkt. Een rigoreuzere ombuigingsoperatie, die alleen verkapt gepresenteerd wordt'. (LOG w.o. de GSb)*

Interview met Anneke Geluk (Christenen voor het Socialisme) en Idso Wiersma (

"In 1976 had zelfs de Telegraaf een goed w

Elk jaar weer wordt er door het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) een vredesweek georganiseerd. Dit jaar wordt daarin -evenals vorig jaar- erg veel aandacht besteed aan de kernbewapening, onder de leus: "Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland". In het kader van deze vredesweek hadden we een gesprek met Idso Wiersma, aktief in een van de vele kerngroepen van het IKV, en Anneke Geluk, vanuit haar werkzaamheden binnen Christenen voor het Socialisme (CvS) bij deze IKV-aktie betrokken. Het gesprek gaat onder andere over de vredesbeweging in de kerken, haar manier van aanpak, haar (politieke) strategie en de mede- en tegenwerking die de vredesweek in de kerken zelf ondervindt. Een belangrijk vraagstuk daarbij is -en de meningen verschillen daarover nogal- in hoeverre het IKV politiek in de kerk brengt, mag brengen, en wat voor politieke stellingnames ze inneemt.

Anneke Geluk: "...de k

Idso Wiersma: "...wat aktie he een keer wat ze g

Kun een van jullie allereerst iets vertellen over wat het Interkerkelijk Vredesberaad is, wat haar doelstellingen zijn en wie er lid van zijn?

Idso: "Het IKV heeft geen leden, in die zin dat er personen lid van zijn. Het is elf jaar geleden door een aantal kerkgenootschappen in Nederland opgericht met als doel zich met de vredesvraagstukken in de breedste zin van het woord bezig te houden. De grootste Nederlandse kerken zijn er bij aangesloten, maar het IKV kent toch een grote eigen verantwoordelijkheid, grote vrijheid over hoe ze de zaken uitwerkt. Het zijn dus lid-kerken die het IKV een bepaald mandaat hebben gegeven."

Anneke: "Met de aktie die het IKV vorig jaar gestart is ("help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland") is het zo, dat gepoogd wordt om overal in de kerken en in plaatsen diskussiegroepjes, kernen op te zetten die met die aktie bezig gaan. In Groningen zijn dat er een stuk of acht. De organisatie Christenen voor het Socialisme heeft zich ook als kerngroep aangemeld, omdat wij toch wel voor een groot deel achter die aktie staan. Dat vinden we een belangrijk aktiepunt. Al die kerngroepen gaan op hun eigen manier in hun eigen plaats aan de gang, en dat willen wij ook doen: we blijven wel als CvS voor een belangrijk deel op dezelfde manier bezig, omdat we toch al veel met de hele bewapening bezig waren. Onder andere in verband met de achterstelling van de provincie Groningen en natuurlijk de Neutronenbom."

Idso: "Misschien is het wel even goed om aan te geven hoe het IKV er toe gekomen is om over te gaan tot het oprichten van die groepen. De IKV heeft meteen na haar oprichting -dat is dacht ik al weer elf jaar geleden- de vredesweek ingevoerd. De laatste vijf jaar is er telkens een soort wisselkeurs gevaren: dan was er bijvoorbeeld in een bepaald jaar een vredeskrant waarin vrij sterk stelling werd genomen (de AMRO-bank is een keer behoorlijk behandeld) en dan was het vaak zo dat het jaar daarop, vanwege alle kritiek die er dan op kwam, de vredeskrant een afgezwakt verhaal te berde bracht, waarin iedereen aan het woord mocht komen, zonder dat er daarbij een keuze werd gemaakt. In 1976 had zelfs de Telegraaf een goed woordje over voor de vredeskrant. Toen is er ook gedacht: "er is zeker iets mis met ons". Vorig jaar is er steeds meer gedacht "we moeten veel konkreter werken en toen zijn die kernwapens tot speerpunt gemaakt".

Ik weet dat het een veel gestelde vraag is, maar waarom speciaal de kernwapens?

Idso: "Daar zijn een aantal -vrij raktiese- redenen voor aan te geven: er bestaan bijvoorbeeld een aantal kerkelijke uitspraken. In 1962 heeft de hervormde synode alle kernwapens vrij fel veroordeeld, en het vaticaan heeft een aantal vrij duidelijke uitspraken gedaan, en die liggen daar maar. Daar wordt verder niks mee gedaan door de officiële kerken. Het IKV dacht dat het haalbaar was om tenminste over die kernwapens te beginnen, we wilden eigenlijk de hele bewapeningsproduktie ter diskussie stellen. Het wordt door het IKV gezien als een vrij lang lopende aktie: we stellen een termijn van een jaar of tien. Het moet een zaak van lange adem zijn, en daarom wilde het IKV door die kerngroepen voor een stevige basis zorgen. Er zijn er ondertussen al meer dan 250 in het hele land, en die moeten de aktie gaandeweg meer gaan dragen. Dat vormen van kernen was in veel gemeenten iets totaal nieuws, omdat de mensen dat niet gewend waren. Bij het lanceren van die aktie was er ontzettend veel kritiek vanuit een aantal kerken: ze vonden dat er veel te veel gepolariseerd werd en ze wisten eigenlijk niet meer of ze het IKV nog wel konden zien als hun vertegenwoordiger. Dat is een dilemma dat altijd speelt. Er is ook van de laatste gereformeerde synode een uitspraak losgekomen over de massavernietigingswapens, die vrij radikaal was. Dan zie je weer dat er allerlei hoge figuren als Biesheuvel in de pen klimmen om dat te bestrijden, en dat er dan toch weer wat teruggekrabbeld wordt."

Maar dat komt natuurlijk ook omdat de kerkbevolking niet echt één politiek gezicht heeft.

Idso: "Dat klopt."

Anneke: "Toch vindt ik het wel een gemis in de benadering van het IKV dat de kerken heel a-politiek benaderd worden. Er worden wel allerlei kernen opgericht, maar de kerken zelf worden een beetje buiten schot gelaten. Wat daan gebeurt, de organisatie, theologiese aspekten, wordt allemaal buiten beschouwing gelaten."

Idso: "Ik denk niet dat dat zo is. Deze konkrete IKV-aktie is niet zomaar uit de lucht komen vallen, maar heeft bijvoorbeeld ook wat te maken met iets als het programma ter bestrijding van het militairisme, van de wereldraad van kerken. Dat startte in 1975 en het is eigenlijk nog steeds in de opbouwfase. Een onderdeel van dat programma is dat een groep theologen de opdracht krijgt om de theologiese grondslagen van waarom een Christen voor of tegen bewapening moet zijn wat uit te diepen. Daarmee wordt niet alleen gevraagd of je wel of niet mag bewapenen, maar ook wat je met die bewapening verdedigt, en wat een Christen te verdedigen heeft. Verdedig je een rechtvaardige of een onrechtvaardige maatschappelijke orde, daar krijg je er automaties een politiek aspekt mee in."

Maar als ik de vredeskrant lees, dan krijgt juist dat aspekt van wat voor soort maatschappelijke orde je verdedigt, weinig nadruk. Dan wordt er toch met name een soort morele veroordeling over de kernbewapening uitgesproken; dat wordt erg gefsoleerd benaderd.

Idso: "Maar de vredeskrant beoogt ook niet een soort algemene beschouwing te geven over waarom de Nederlandse regering de bewapening nodig acht."

Anneke: "Maar je kan het ook op een heel andere manier politiek benaderen Bijvoorbeeld het punt van de hoogte van de defensie-uitgaven m.n. dan in verband gebracht met het aktuele thema van de bezuinigingen op allerlei

oordje voor ons over"

tekst en fotoos: peter de vries

en worden heel a-politiek benaderd..."

l positief is, is dat door deze veel kerkelijke mensen nu eens edwongen worden te formuleren ven..."

voorzieningen en dat staat toch vrij dicht bij de mensen. Je hoeft niet alleen aan te komen met vrij bloederige verhalen wat er allemaal gebeurt als er een atoombom valt. Een ander aspekt van de kernwapens en bijvoorbeeld de neutronenbom, si de vraag in wat voor politieke situsties die gebruikt kunnen worden. Tegen bevrijdingsbewegingen in Afrika om maar wat te noemen. Een andere ingang is de vraag of de huidige ekonomiese malaise op te lossen is door het plaatsen van defensie-opdrachten bij fabrieken. Als je dat soort dingen er bij betrekt kun je zien dat die hele bewapening niet zo'n geïsoleerd verschijnsel is, maar dat ontbreekt in de vredeskrant van dit jaar nogal."
Idso: "Ik denk inderdaad dat je die kritiek kunt hebben en ik denk ook dat als je de samenstellers van de vredeskrant ernaar zou vragen, ze die zondermeer zouden erkennen. Maar het is ook niet zozeer de bedoeling van de krant; het IKV wil zich dit jaar heel sterk richten op de kerken zelf, wil een stuk bewustwording losmaken. Maar een fase die daaraan voorafgaat is bewustmaking van de ernst van de bewapening zelf. En jij zegt nu: "ik heb geen behoefte aan die bloedrige verhalen", maar dat is wel een invalshoek waardoor je met die bewustwording kunt beginnen. We willen ons na dit jaar ook veel meer richten op de politieke partijen, en dan zullen er wel meer rationele elementen in komen, waarin ook veel meer past de rol die bewapening in ons ekonomies systeem speelt. De memorie van toelichting op de defensiebegroting willen we ook veel meer vettalen naar de mensen zelf toe.Dan zal misschien ook wel duidelijk worden dat het uiteindelijk gaat om tegengestelde belangen. Zoals je dat zag toen iemand als Biesheuvel een brief schreef, en zoals je dat ziet met allerlei figuren uit de KVP-top: daar voelen ze dat belangen bedreigd worden."

Maar je krijgt wel telkens allerlei ideëen en vragen op je brood als: kunnen defensie-opdrachten werkgelegenheidsstimulerend zijn; wat zijn de ideëen die er bij militairen en politici leven over defensie. In zoverre is bijvoorbeeld een diskussie als: "als we er een stuk werkgelegenheid mee stimuleren, moeten we dat doen" wel degelijk begrijpelijk en heel moeilijk.
Idso: "Die diskussie moeten we ook zeker niet links laten liggen, maar ja ... "
Anneke: "Maar als ik de vredeskrant van dit jaar bezie, is die zo a-politiek; alsof gewone mensen er niet zoveel mee te maken hebben, alsof het zover van ze afstaat."
Idso: "Dat is indrdaad een kritiekpunt, een breekpunt. Het politieke of het a-politieke. De vredeskrant richt zich toch met name op kerkmensen, en de grote kritiek was vorig jaar vooral dat het IKV politiek inbracht in de kerken. Niet alleen: "de aktie is veel te radikaal" maar ook het oude idee van "geen politiek in de kerk"."
Anneke: "Maar een analyse van de huidige maatschappelijke verhoudingen, het kapitalistiese systeem, ontbreekt gewoon. Wat ik ook mis, maar misschien dat dat volgend jaar meer komt, is dat er net gedaan wordt alsof er nog helemaal geen politieke partijen mee bezig zijn. Dat is met name voor de Christenen voor het Socialisme een heel belangrijk punt: de eenheid in de vredesbeweging."
Idso; "Maar in de praktijk zoekt het IKV die samenwerking ook, denk aan de aktie afgelopen zaterdag in 't Harde en de Neutronenbomaktie. Vorig jaar, toen de landelijke N.bomaktie startte heeft het IKV alle lidkerken benaderd om een uitspraak te doen tegen die bom en in Groningen hebben we in de Martinikerk een kerkelijke bijeenkomst gehad."

In hoeverre kun je nu zeggen dat er onder de kerkbezoekers op het punt van de bewapening wat beweging is losgekomen.Dat er soms tegenwerking is van allerlei mensen uit de top van de kerken is bekend, maar hoe ligt het aan de basis?

Anneke: "Dat de IKV-aktie erg aanspreekt zie je aan het grote aantal van kern- en kerkgroepen. Er is in de kerk zelf vaak veel weerstand tegen de aktie, omdat ze veel te politiek zou zijn. Er komen ook nog vaak diskussies voort die duidelijk geïnspireerd zijn vanuit een koude oorlogskonceptie; zo van de Russen komen."
Idso: "Maar wat heel positief is, dat door deze aktie heel veel kerkelijke mensen nou eens een keer gedwongen worden te formuleren wat ze geloven. Er zijn heel veel verkeerde bijbelexegesen (*uitleggen - redaktie*) aan de kaak gesteld. Er zijn een aantal bekende Bijbelteksten om de bewapening te rechtvaardigen, maar in brede kring begint het besef door te dringen dat dat een verkeerde bijbel-uitleg is. Een eenvoudig voorbeeld is dat ze in de Bijbel ter verdediging van de vrijheid van geloof ook iedereen de hersens inslaan, terwijl er daarbij helemaal niet ingegaan wordt op de vraag in wat voor kontext een dergelijk gebeuren plaatsvindt, en waarom het in de Bijbel staat. Het si zeker geen algemene legitimatie van geweld-gebruik. Een deel van de Christenen is nog altijd heel bang dat ze oude geloofswaarden helemaal moeten veranderen; zijn ook bang voor nieuwe geloofsvormen. Voor het IKV is het probleem dat ze te maken hebben met een erg gedifferentieerde groep waarop ze zich richt, met erg verschillende geloofs- en politieke kleuren, en met veel zere benen als je met nieuwe geloofsvormen aankomt."

In hoeverre hebben jullie er ervaring mee dat mensen het vredesvraagstuk vanwege de vredesweek aan de orde stellen op hun werk, in hun partij e.d.?
Idso: "Nou daar zijn bij mij eigenlijk heel sporadies ervaringen bekend. Je zou inderdaad verwachten dat het probleem door de vredesweek bijvoorbeeld in een CDA wat meer aandacht kreeg, en dat zie je hier en daar ook wel gebeuren, maar of dat nou echt overal is weet ik niet."

Je hebt in het begin gezegd: het wordt een zaak van lange adem. In hoeverre is dat dan een motivatie voor bijvoorbeeld kerngroepleden om met de aktie door te gaan?

Idso: "De groepen zijn het hele jaar door aktief; zo moet je dat zien."
Anneke: "Maar het is wel belangrijk dat de groepen betrokken zijn bij plaatselijke en regionale ontwikkelingen, zoals hier in Groningen de aanleg van militaire oefenterreinen. Dat zijn dingen waar je steeds mee bezig moet zijn; dat wordt steeds een aanleiding om er mee bezig te blijven."
Idso: "Ik vind niet dat ik er niet beter bij betrokken ben als het een keertje niet regionaal of plaatselijk is. De doelstelling van bewustwording binnen de kerken vind ik heel duidelijk en motiverend."

de GSb op een vrolijk en zinnig festival

Van Cuba, met liefde (2)

De trappen naar het Alma Mater. Honderd meter marmer. Iedere ochtend epitheeden lopen tussen tientallen pioniertjes -kinderen in blauwe uniformpjes, open ogende gezichten, pen en papier in de hand geklemd. Het opschrijfboekje word je aangereikt: je naam graag en je land van herkomst. Daarin figureer je dan, naast "Africa from the States" en "Mohammed de la republique de Senegal". Natuurlijk willen ze je allemaal aan hun verzameling trofeeën toevoegen: je schrijft je, heel langzaam, een weg naar boven.
Het universiteitsterrein beslaat een heuvel in het centrum van de stad. Grote gebouwen, duidelijk van lang voor de revolutie, in een neo-klassieke stijl. Niet eens lelijk: de parkachtige tuin rondom, vervaagt de protserige trekjes. In dit hete klimaat hebben de hoge en donkere ruimtes zelfs iets funktioneels. Over de grote binnenplaatsen flaneren festivalgangers. Het is er rumoerig. Vrienden en kennissen, daags tevoren nog onbekenden, worden luidruchtig begroet. Anderen komen elkaar voor het eerst tegen, wisselen vriendelijkheden en buttons uit. "Overturn Bakke!! Vote against Racism!!" tegen een neutronenbomspeldje. Affiches en pamfletten worden aan de man gebracht. Men stemt zijn dagprogramma op elkaar af, maakt afspraken voor een weerzien bij de lunch.

Met behulp van het kleine plattegrondje zoek je je weg. Linksaf, door het hofje met het beeld van José Marti en dan nog eens links, naar het bijgebouwtje, waar één van de kommissies van het studentenprogramma vergadert. Binnen in de hal geef je nog eens naam en nationaliteit op, dit keer op een officiële lijst. Je vist een vertaalapparaatje uit de grote kluwen en gaat de zaal binnen. Daar ga je op één van de houten klapstoelen zitten, je draait het regelknopje op "engels" en je blik op oneindig. Het is negen uur dertig. De buitentemperatuur is 32°, de binnentemperatuur 18° Celsius (airconditioning, zeggen de Cubanen trots). Je dag is begonnen.

Kommissiewerk

Het politieke werk binnen de verschillende kommissies, waaraan we als werkgroep studenten deelnamen, viel tegen. En dan niet alleen het spreken, wat ik al eens een keer heb proberen duidelijk te maken, maar ook het luisteren. Niet dat er geen zinnige onderwerpen op het programma stonden. De rol van de studentenbeweging in de anti-imperialistiese strijd bijvoorbeeld, of demokratisering en hervorming van de universiteit, daar zijn best interessante dingen over te vertellen. Het ontbrak ook niet aan inzet of voorbereiding bij de deelnemers. Integendeel, nee. Dat we achteraf hebben moeten konstateren, dat het politieke programma niet of onvoldoende aan zijn doel had beantwoord, was zuiver en alleen te wijten aan de manier waarop men één en ander had georganiseerd.
Als je daar 's morgens vroeg om half tien de zaal binnenkwam, lag er een zitting van drie uur voor je. Met dertig tot veertig sprekers. Die wel allemaal over hetzelfde thema spraken, maar vanuit dermate verschillende situaties, dat de verschillende praatjes alleen op een heel algemeen -en dus onvruchtbaar- nivo iets met elkaar te maken hadden: anti-imperialistiese strijd is wel even wat anders voor onze geachte afgevaardigde uit Peru, die verhaalt over bloedige opstanden aan de universiteiten, dan voor ons Westeuropeanen bijvoorbeeld. En we zijn natuurlijk wél allemaal solidair met Vietnam (geweest).
En zelfs al bevatte één van de praatjes ook voor jou belangrijke informatie, dan nog bleef de zin daarvan erg beperkt, omdat je er verder niets mee kon doen. Tijd en ruimte ontbraken namelijk om op het zojuist gehoorde in te gaan. De sprekers volgden elkaar ononderbroken op. Wat je aan zo'n bijeenkomst overhield, waren een aantal heel globale indrukken. Zo globaal, dat het meestal eigenlijk al bekende koek voor je was. En dat is toch eigenlijk een heel kwalijke zaak, zo'n festival is toch (ook) opgezet, opdat mensen "from all over the world" ervaringen kunnen uitwisselen en van elkaar kunnen leren. En dat is natuurlijk alleen maar mogelijk als je in je programma plaats inruimt voor dingen als diskussies. Op zich is dat toch heel elementair. Naar mijn idee moet men er in de toekomst toe overgaan de onderwerpen te beperken, de beschikbare tijd te verruimen en de verschillende bijdrages te selekteren op onderlinge samenhang en inhoudelijke inbreng. Weliswaar moet men dan de pretentie opgeven een allesomvattend programma te kunnen aanbieden, mijns inziens wordt dat echter ruimschoots gekompenseerd door het dan toenemende rendement.
Zoals de zaken er op dat moment voor stonden, bleef ons niets anders over dan ons heil buiten het bestaande programma te zoeken. Dat hebben we dan ook gedaan: waren we in het begin altijd in de vergadering van de één of andere kommissie, later had je veel meer kans ons aan te treffen in één

advertentie

OP KAMERS?
*NESTJE BOUWEN?
ER IS EEN KLEIN
WINKELTJE
waar je helemaal jezelf kan zijn
vol met alternatieve
mogelijkheden om kamers
gezellig te maken!
o.a. VEEL BIESTEGELS
TWISTED - kamerbreed
cocos, sisal, jabo enz
schuimplastik, JUTE
KURKTEGELS, VILTTEGELS
KRAALGORDIJNEN
kussenstoffen meubelstoffen
KUSSENVULLINGEN
matrassen BEDKUSSENS
MATTEN rolgordijnen
enz. enz. enz. enz
* * * * * * *
DE DEUR IS ER ALTIJD OPEN
de koffie klaar!
VAN HARTE WELKOM BIJ
JOHN SINKELS JONGEREN
WINKEL VAN SINKEL
FOLKINGESTR 5 GRON
BRINKSTR 79 ASSEN

advertentie-aquisitie: pierre karsten
per adres: visserstraat 56 tel.114598
voor opgave tarieven, formaten & derg.

ADVIES- EN FINANCIERINGSBUREAU
VOOR DE ACADEMISCHE BEROEPEN

Kema B.V.
Verl.Hereweg 8A
Groningen
Telefoon (050) 263222

Geheel vrijblijvende voorlichting
bij overdracht of
vestiging van praktijken

*

Mogelijkheid tot financiering
van de studie

*

LAGE RENTE - GEEN KOSTEN

ADVIES OP ELK GEWENST ASSURANTIEGEBIED
EN HYPOTHEKEN

tekst: frans geraedts

foto: eric klingen

van die steeds van samenstelling wisselende groepjes festivalgangers, die zomaar wat, of juist heel intens met elkaar stonden te praten, of we waren naar een film- of muziekuitvoering, op bezoek bij Cubanen thuis, of feestend in ons onderkomen, pingpongen in de buitenlucht.

West-Europees

We hebben toch nog een aantal initiatieven genomen -twee om precies te zijn- om in ieder geval het voor ons belangrijkste gedeelte van het politieke werk alsnog te realiseren. Je herinnert je misschien nog van mijn vorige artikel, dat we er vooral belang aan hechtten te komen tot een gedachtenwisseling met de andere west-europese studentenbewegingen. Ons meest ambitieuze plan, om dat alsnog voor elkaar te krijgen, mislukte jammer genoeg. We wilden een soort konferentie beleggen van de west-europese studentenbeweging. We hebben daarvoor een aantal landen benaderd en men was over het algemeen erg enthousiast. Ook omdat men onze kritiek op het officiële programma deelde. Al gauw echter bleek, dat het niet meer mogelijk zou zijn iets dergelijks nog op Cuba te organiseren. Het lukte niet de programma's van de verschillende delegaties, die voor het grootste deel ook al vastlagen, zó op elkaar af te stemmen, dat er ruimte voor iets dergelijks vrij zou komen.
Ik wil hier nog een kanttekening bij maken. Het is me op Cuba duidelijk geworden, dat er bij eigenlijk alle studentenbewegingen in west-europa een grote behoefte bestaat aan veel regelmatiger onderling kontakt en dat men daarbij de inbreng van Nederland hogelijk op prijs zou stellen. Het lijkt me daarom erg zinnig, als we in het LOG weer meer aandacht aan onze internationale kontakten zouden gaan besteden. In ieder geval moeten we waarnemers gaan sturen naar dat soort internationale bijeenkomsten. Daarnaast valt er over te denken, binnen niet al te lange tijd, een keer zelf zoiets te organiseren.
Goed, het lukte dus niet dat nog tijdens het festival voor elkaar te krijgen. In plaats daarvan hebben we toen maar vertegenwoordigers van een aantal belangrijke studentenorganisaties zelf geïnterviewd. We hebben ons daarbij op drie vragen gekoncentreerd: hoe is de studentenbeweging in de verschillende landen gestruktureerd en welke plaats neemt de organisatie van de geïnterviewde daarin in (1), hoe is de zo cruciale overgang begin 70-er jaren verlopen (2), wat zijn de meest aktuele onderwijspolitieke diskussiepunten? Kent men ook een herstrukturering (3). Dat heeft voor een deel uiterst interessante informatie opgeleverd. Het voert echter te ver hier op de inhoud van die intervieuws in te gaan. Ze zullen te zijner tijd ook zelfstandig in de studentenpers verschijnen.

The end

Eén konklusie, die op basis van die intervieuws te trekken valt, wil ik jullie echter niet onthouden, ook omdat hij zo geschikt is om het artikel mee af te sluiten. Wie houdt er immers niet van een happy end?
Het gaat weer beter met de studentenbeweging. Nog eens: het gaat weer beter met de studentenbeweging.
Een paar voorbeelden. In Engeland is men er voor het eerst weer in geslaagd binnen de vakbond tot een werkbare eenheid te komen. Men heeft ook al weer veel meer invloed op het onderwijsbeleid van de (labour-)regering dan een aantal jaren geleden. In Zweden is er voor het eerst weer kijk op een progressieve U-raadsmeerderheid aan de universiteit van Stockholm. In Zweden en Engeland heeft men zeer succesvolle "marxistiese zomeruniversiteiten" georganiseerd. In Frankrijk en Duitsland zijn uiterst massale kollegestakingen geweest. 80.000 deelnemers aan de duitse "gegenhochschule".
Ik geef toe: in Nederland loopt het bepaald nog niet storm. Maar wie weet, komt het nog. Het kan wel, dat blijkt.

Verantwoording en verwijzing.
In beide artikelen heb ik me zoveel mogelijk beperkt tot de "studentenaktiviteiten" in de voorbereiding en op Cuba. Zij zijn dan ook met name bedoeld als een verslag voor het thuisfront. We waren tenslotte op Cuba als vertegenwoordigers van het LOG en de GSb. Het was niet in eerste instantie bedoeld als festivalverslag. En dat is het dus ook niet geworden. Het geeft ook nauwelijks weer, wat we van Cuba, het land, de mensen en de maatschappij daar gezien hebben. Ik verwijs daarvoor naar een artikel, dat in de UK zal verschijnen, een ander, dat nog in de filosofenkrant komt en naar de artikelen van Aafke Steenhuis in de Groene.

Dit was het van Cuba. Mijn liefde gaat uit naar Ernst, Tjeerd, Annie, Lutje en Marte, naar Nel en Yvonne, naar Kjersten en Hans.

Iran (vervolg)

brede golf van solidariteit tussen verschillende klassen en lagen van de bevolking.

Dit is een totaal nieuw verschijnsel in de strijd van de anti-diktatoriale krachten. Dit door een praktische koalitie gevormd anti-diktatoriaal front, zag voor het eerst het licht tijdens de demonstratie in februari van dit jaar in Täbris.
Het hoofddoel van deze koalitie is de val van het Shah-regiem. Het tot nu toe op de achtergrond gebleven politieke bewustzijn werd geartikuleerd in het parool: "Weg met het diktatoriale Shah-regiem". Ook dit is voor Iran een nieuw fenomeen.
De sterke deelname van vrouwen aan de beweging weerlegt de bewering van het regiem, dat het uitsluitend om subversief optreden van rechtse islamitische krachten zou gaan.
Het verzet en het nieuwe bewustzijn slaan over op het leger, wat blijkt uit de weigering van officieren en soldaten, de opstand tot staan te brengen door op de massa te schieten.

De eskalatie van de anti-diktatoriale beweging verscherpt de tegenstellingen in het politieke systeem in Iran. Zo werd SAVAK-chef Nassiri ontslagen en als zondebok voor de massale onderdrukking van de bevolking afgeschilderd Vorig jaar vertrok minister-president Howeida vanwege een mislukte industrialiseringspolitiek. De hem opvolgende Amuzegar vertrok dit jaar na de beruchte bioscoopbrand. Shariff Emami probeert de boel nu overeind te houden door delen van de demokratische beweging tot een kompromis te bewegen. Verhalen over "vrije verkiezingen" en bereidheid tot "diskussie met delen van de oppositie" zijn daartoe bedoeld. Mohammed Reza Shah Pahlevi, volgens Carter een voorvechter van vrijheid en mensenrechten, heeft z'n langste tijd erop zitten.

Informatie in dit verhaal is gebaseerd op een gesprek met Mostafa Danesch, Iranees student in de BRD.

Het antwoord van het N.V.V.-jongerencontact

Alstublieft: een prachtig werk-plan

"Waarom gebeurt er dan niets?" Dat is wat het jongerencontact van het Nederlands Verbond van Vakverenigingen zich afvraagt als ze zich realiseert - in haar brochure 'Plan voor de Jeugdarbeid' - dat er mogelijkheden genoeg zijn om de werkloosheid onder jongeren terug te dringen. Opvallend concrete plannen geven body aan de politieke kritiek die de 'jongerenvakcentrale', ook in het verleden, op de opeenvolgende kabinetten heeft geleverd. Plannen die dwars tegen de huilerige heilsleer van Van Agt ingaan. Plannen ook die haaks staan op de voorzichtige alternatieven van Joop den Uyl, nestor - met de nadruk op nestor- van de sociaal-democratische politiek en daarom zo langzamerhand liever 'aarzelend' met loonmatiging bezig dan met radikaal andere aanpakken. Het NVV-jc daarentegen is jong en wil wat. Ze durft wat en ze kan wat. De beschrijving van mogelijke projekten beslaat het merendeel van Haar Plan. Daarnaast stellen de werkende jongeren voor de leerplicht te verlengen tot 18 jaar om zo doende de druk wat van de ketel te nemen. Dertigduizend arbeidsplaatsen komen dan vrij. Bovendien kan de bestaande arbeid beter verdeeld worden. Drie manieren om Van Agt te beschamen. Drie manieren om Joop wat fantasie bij te brengen.

De gezamenlijke Onderwijsbonden hebben afgelopen voorjaar het 'arbeidsplaatser -plan voor het onderwijs' gepresenteerd Een plan dat verbetering van het onderwijs beoogde, waardoor 70.000 arbeidsplaatsen te scheppen zijn. Het NVV-jc noemt dit als eerste in een lange reeks van voorstellen. Tegelijk legt ze daarmee op onthutsend simpele maar niet mis te verstane wijze de zwakheid van het huidige overheidsbeleid bloot.
Het NVV-jc: *"Het partikuliere bedrijfsleven springt op deze behoeftes niet in, omdat er geen winst te behalen valt. En de overheid wil aan dit soort werk geen geld uitgeven, omdat ze juist bezig is geld vrij te maken om het partikuliere bedrijfsleven te steunen. Meer winst is meer investeringen is meer werk. Ook in de ombuigingsnota Bestek '81 staat die redenering centraal".*
Volgens de jongeren ontbreken echter ga -ranties dat de steun niet zal worden aangewend voor investeringen - als die al gedaan worden - in machines die bepaalde banen juist overbodig maken. Loonmatiging? Het NVV-jc komt bij andere mogelijkheden uit. Zo wil ze dat de regering de gelden aanwendt om projekt -en voor jongeren van de grond te tillen. In zo'n projekt zou dan voor de bevolking van de regio belangrijk en nuttig werk gedaan moeten worden, dóór de jongeren uit die regio. Daartoe ach ten zij een van overheidswege te finan -cieren provinciaal of gemeentelijk fonds noodzakelijk, zodat op regionaal of stedelijk nivo besloten kan worden welke projekten gestart dienen te word -en. Dat de jongeren daarbij niet denk -en aan de vaak nutteloze vooroorlogse werkverschaffing, blijkt uit de voorwaarden die aan de projekten gesteld worden. De behoefte bij de bevolking aan zo'n projekt moet aangetoond worden; het moet passende arbeid opleveren het moet lang genoeg duren of kunnen worden uitgebreid en er moeten voldoen de mogelijkheden zijn om eerder begonnen opleidingen af te maken of om een vakopleiding te volgen. Bovendien moet waar mogelijk zo'n projekt aansluiten bij diensten of instellingen die met gelijksoortig werk als in het projekt gedaan wordt, bezig zijn. Gebruik maken van de aanwezige know-how om het maar eens in begrijpelijke taal te zeggen. De zelfstandigheid van de projekten is het NVV-jc dierbaar. Maatschappelijke kontrolemogelijkheden zijn een voorwaarde die onder andere gerealiseerd dient te worden door een demokratisch projektbestuur. Dat bestuur moet dan bestaan uit vakbondsmensen, vertegenwoordugers van jongerenorganisaties en mensen op wie het projekt is gericht. Alleen arbeidsburoos mogen de personeel werving doen.

Fietspaden

Een voorbeeld van zo'n projekt:
In de provincie Groningen is een uitvoerig fietspadenplan gemaakt, dat niet alleen bedoeld is voor toerisme, maar vooral ook voor het scheppen van veilige fietsverbindingen. De provinciale overheid kan nu dus een beroep gaan doen op het fonds voor de arbeidsprojekten. Maar dan moet wel worden aangetoond dat er bij de arbeidsburoos in Groningen voldoende jongeren staan ingeschreven voor wie dit projekt passende arbeid zou bieden. Daarnaast zouden de diensten voor publieke werken van een aantal Groningse gemeentes mee moeten werken. Ook moet het projekt de goedkeuring krijgen van de vertegenwoordigers van de vakbeweging, organisaties van werkende jongeren en van milieugroepen in Gro -ningen, die vervolgens ook in het bestuur van het projekt betrokken zullen worden. Op die manier kan er dus een projekt ontstaan dat nuttig is voor de Groningse bevolking en dat een aantal Groningse jongeren aan zinvol werk helpt.
Zo'n projekt heeft een uitstralingseffekt want ook ouderen komen er door aan het werk. De jc concentreert zich in haar Plan op jongeren, ze suggereert geen tegenstelling in belangen, vanzelf

Zo zijn er nog talloze andere konkrete suggesties: een kartonprojekt (ook in Groningen te situeren) waarin meubels, boekenkasten, stallen en zelfs wisselwoningen van karton gemaakt gaan worden (commercieel verkeert dit idee al in meer dan een experimentele fase); uitbreiding van de kinderdagverblijfvoorzieningen; het bouwen en exploiteren van betaalbare zomerhuisjes (goed voor 6000 arbeidsplaatsen volgens de Zeeuwse Raad voor de Arbeidsmarkt); het fabriceren van veiliger speelgoed; extra ar -beidsplaatsen in het avondonderwijs (ook daar zijn wachtlijsten) en in het extra basisonderwijs voor kinderen van buitenlandse werknemers; het verbeteren van het spoorwegennet; gehandicaptenvervoer; woningbouw voor jongeren; woning isolatie en zo gaat het nog even door, kortom: mogelijkheden genoeg.

Waar vandaan?

Voor de realisering van dergelijke pro -jekten is uiteraard geld nodig. Al ge -noemd werden de eindeloze subsidies (tot '80 maar liefst 20 miljard) aan de ondernemers, als voor de hand liggende financiële dekking.
"Daarom vinden we het niet meer dan bil -lijk dat een flink deel van die 20 mil -jard in het arbeidsprojektenfonds terecht zal komen. Want van elke cent die je daarin stopt, weet je tenminste ze-

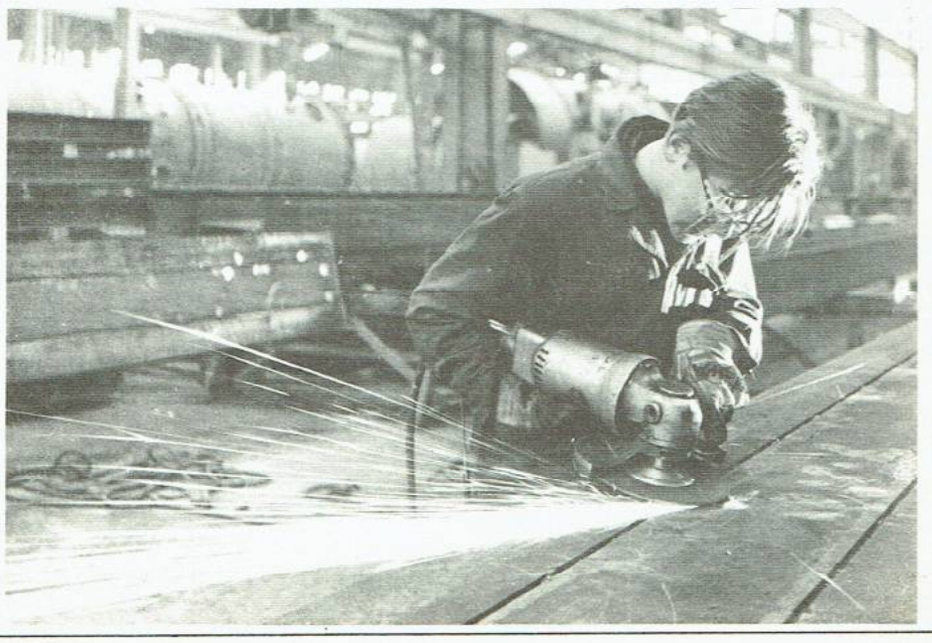

door bert meijberg

ker , dat die gebruikt wordt voor het scheppen van nieuwe werkgelegenheid". Daarnaast noemt het NVV-jc de uitkeringen. Nee rustig aan, laat ze het even uitleggen: *"We hebben uitgerekend dat het ongeveer 100 miljoen méér kost om de uitkering van 70.000 werkloze jongeren om te zetten in een volwaardig loon. Een schijntje als je het vergelijkt met de miljarden guldens die via investeringspremies en loonsubsidies aan ondernemers worden uitgekeerd."*

Ook de pensioenfondsen moeten er aan geloven: met geld dat door werknemers afgedragen wordt om later hun pensioen van te krijgen, handelt het fonds in ... aandelen, huizen en andere business. Winst maken is het doel.
Pensioenfondsen zouden voor hetzelfde geld hun kapitaal kunnen steken in zaken die nuttig zijn, in de arbeidsprojekten dus en tegen rente want het is uiteraard niet de bedoeling de pensioenen in gevaar te brengen. Dezelfde verplichting (investeren in maatschappelijk nuttige zaken) zou voor een gedeelte ook voor banken en verzekeringsmaatschappijen dienen te gelden.
De in het Plan genoemde bouwprojekten voor jongerenhuisvesting wil het NVV-jc financieren uit de pot van 1 miljard die voor sociale woningbouw is gereserveerd. Geld dat afkomstig is van de bevriezing van de kinderbijslag voor 't eerste kind.
En dan natuurlijk defensie. De jc-ers vragen zich af waar het goed voor is dat alle ministeries moeten bezuinigen maar dat defensie er 3 miljard bijkrijgt. Van de enkele projekten die defensie bij de Nederlandse industrie plaatst, bv. de bouw van onderzeeërs, betaalt ze er nauwelijks één zelf. Daar draait Sociale Zaken voor op. Over profiteren gesproken.
Een laatste suggestie doet het NVV-jc aan de hand van conclusies van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Die raad stelt voor de winsten af te romen en er arbeidsplaatsen in de (semi-) overheidssfeer mee te scheppen.
Het jc is nog wat concreter:
"Wij vinden dat bedrijven die met steeds minder mensen zijn gaan werken en met steeds meer machines een soort bijdrage moeten storten in het fonds, omdat juist zij de werkloosheid hebben veroorzaakt en het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen noodzakelijk hebben gemaakt". De enige acceptabele vorm van profijtbeginsel lijkt me.
Dat de maatschappij er aanzienlijk aan terugverdient en - wat wat anders is - er enorm veel voor terugkrijgt is een rechtvaardiging die het NVV-jc wellicht haast ten overvloede aanvoert.
In de Groene van 27 sept. '78 wordt ons in een uitstekend stuk van de hand van Sander Kooistra het volgende voorgerekend:
Maatschappelijk gezien is het dus voordeliger om iets meer geld uit te geven en een werkloze aan werk te helpen(...) Dat (..) werk kan zichzelf (..) voor een deel weer terugverdienen. Op het ministerie van CRM is bijvoorbeeld berekend dat 100 uren extra werk voor gezins en bejaardenzorg een gemiddelde vermindering van de behoefte aan ziekenhuisverpleging met 119 uur oplevert: als de opvang goed geregeld is kan een patient eerder naar huis. En op elke twee extra arbeidsplaatsen in de bouw is er één nodig in de toeleverende industrie.

Basis en universiteit

De projektgroep Arbeid van het IWA (het Andragogisch Instituut van de GU)maakte samen met het bestuur van het jongerencontact een discussiestuk dat in de distrikten en bondsjongerengroepen verder is besproken. In de eigen omgeving werden vervolgens maatschappelijk nuttige projekten geinventariseerd. Met de hulp van VU-ekonoom Bijl werd vervolgens het Plan in elkaar gezet. Een uitstekend voorbeeld hoe de universiteit niet per definitie de elite-school van Ger Klein en Arie Pais hoeft te zijn, maar wel degelijk - als ze maar de ruimte krijgt om mensen met maatschappelijk nuttige ideeën hun werk te laten doen - iets kan betekenen voor belangrijke basisbewegingen.

Zie ook de uitstekende suggestie die Ferd Crone (scheidend ASVA-voorzitter) doet in het blad 'Poorter' van 25 -9. *"In onze aktieweek over de herstructurering* (de Onderwijs Aktieweek, red.) *moeten we het Plan zeker ook ter diskussie stellen en bekijken op welke fakulteiten gewerkt kan worden aan de uitwerking van arbeidsprojekten."*
De schrijver/schrijfster van het stuk (wie?) constateert terecht dat er wat weinig gedaan wordt met de konklusie in het Plan dat onder vrouwen en meisjes de verborgen werkloosheid erg groot is. Het Plan toont in dit licht bezien in ieder geval aan dat er -om maar eens een zijstraat in te slaan- voor de Projektgroep Vrouwenarbeid nog werk genoeg is.

Uit De Groene van 27/9

Hoe voel je je na je dertigste vergeefse sollicitatie? Uit onderzoek naar dat soort gevolgen van de jeugdwerkloosheid (onder andere door de Projektgroep Jeugdwerkloosheid van de Leidse Universiteit) blijkt dat de meeste jongeren zich schamen dat ze nog geen werk hebben, dat ze zich nutteloos voelen, depressief, verveeld. Sommigen gaan thuis zitten kniezen, sommigen springen uit het raam, sommigen gaan met een fietsketting staan zwaaien op de F-side van het Ajax-stadion. *„Dat zijn de maatschappelijke kosten van de jeugdwerkloosheid"*, schrijft het NVVjc. *„Investeren in werkloosheidsbestrijding nu is het voorkomen van een zeer hoge rekening die, bij ongewijzigd beleid, in de toekomst gepresenteerd zal worden."*

Gezond

Nog even het NVV-jc aan het woord: "... *onder gezond veretaan wij (..) niet dat ondernemers in staat worden gesteld grote winsten binnen te halen en liefst de grens over te slepen (..) Met zo'n* (een andere, red.) *politiek kan nu een begin worden gemaakt als de regering gedwongen wordt dit Plan voor de Jeugdarbeid te gaan uitvoeren. Maar dat zal alleen gebeuren als alle jongeren (..) daarvoor samen in aktie komen (..) het belangrijkste waar het om gaat, is dat de politieke wil er moet komen om de werkloosheid en met name de jeugdwerkloosheid, werkelijk aan te pakken(...) Aan mooie praatjes hebben we niets".*
Als de GSb in november met de Onderwijs-aktieweek bezig is, dan is dat een al even vreugdevol verzet tegen precies hetzelfde beleid dat stoelend op oude leuzen en berustend op achterhaalde staaltjes koekhappen nog eeuwen probeert door te sukkelen. Ook de studenten trekken hun plan. De ouwe koek moet nodig op nietwaar?

"... dat de politieke wil er moet komen .."

Bewoners pikken sluiting niet

Slapers sleep-in slapen niet in

door kees van der helm

"...Geen enkele privacy, voortdurende spanning wegens telkens afgescheept worden bij het zoeken naar kamers, steeds verder achterop raken in de studie, psychiese moeilijkheden die hieruit voortvloeien....". De bewoners van de sleep-in schrijven een brief aan het College van Bestuur. "Wij, de bewoners van de sleep-in zijn erg geschrokken van Uw besluit om de sleep-in op 30 september '78 te sluiten". Ze dringen aan op tijdelijke en uiteindelijk definitieve oplossingen. Per 1 oktober hebben sowieso 20 mensen (die de sleep-in rond 27 september bewonen) geen woonruimte, aldus de. Er valt best met de bewoners te praten over oplossingen en zij vinden het geen stijl dat er steeds over hun hoofden beslissingen worden genomen.

Krachtige taal van de bewoners, en het College van Bestuur moest dan ook niet denken dat zij een sluiting door zou laten gaan. De brief spreekt over 20 mensen, maar we kunnen er waarschijnlijk nog wel meer verwachten. Door de afschuwelijke kamernood is het aantal daklozen veel groter. Bijvoorbeeld de bewoners van caravans in het Stadspark moeten op 15 oktober van de camping. Verder zijn er tientallen mensen die individuele oplosingen hebben getoffen zoals heen en weer reizen, logeren bij familie of (vage) kennissen, het bewonen van tuinhuisjes en kamperen. Ook deze mensen zitten vaak in grote moeilijkheden en voor hen is momenteel de sleep-in de laatste uitwijkmogelijkheid. Bovendien zijn er ook nog een aantal eerstejaars die nu pas naar de stad komen, omdat ze nu pas -na hun herexamen- geplaatst zijn. Ook zij zullen voor een belangrijk deel aangewezen zijn op de sleep-in. Bij sluiteing van de sleep-in zouden dus ernstige problemen optreden voor voor een veel grotere groep dan de 20 die er momenteel slapen. Besondanks besloot het College van Bestuur twee weken eerder dan beloofd te sluiten en bovendien mochten er in het weekend geen mensen meer slapen. Dit pikten de bewoners niet. Financiële argumenten mogen er niet toe leiden dat mensen op straat worden gezet.
De bewoners protesteerden in hun brief en deden zelf suggesties om de kosten te drukken en hoe definitieve oplossingen gevonden konden worden. Zij stapten ook bij een vergadering over de problematiek tussen ambtenaren en het College van Bestuur binnen en legden hun grieven op tafel. Het eerste resultaat is dat er -onder druk van deze akte- een beslissing is genomen die inhoudt dat de sleep-in alsnog tot 14 oktober openblijft, ook in de week-ends. Verder zal het College in de tussentijd gaan zoeken naar individuele oplossingen voor de bewoners en zal er vóór 14 oktober nog een overleg zijn met een delegatie uit de sleep-in. De eerste poging van het College is mislukt, dankzij de aktie van de verontwaardigde slapers.

Psychologie

Tentoonstelling.
Op maandag 2 oktober is door prof. F.J. van Strien de tentoonstelling geopend over de geschiedenis van de demokratisering van de subfakulteit psychologie. D.m.v. foto's, kranteknipsels, pamfletten en tekeningen wordt een beeld gegeven van het demokratiseringsverhaal van 1968 tot nu. De tentoonstelling, georganiseerd door de GSb-aktiegroep psychologie, vindt plaats in het kader van de evaluatie van ons bestuursexperiment, waarmee in oktober een begin wordt gemaakt.
De tentoonstelling zal ongeveer drie weken in de hal van het IPO blijven staan. Voor meer informatie over de evaluatie van ons experiment en het belang ervan, zie: Dimensies (het psychologenblad) en natuurlijk de tentoonstelling zelf.
Bezichtiging: alle werkdagen in de hal van het IPO (Oude Boteringestraat 34).

Scholing

Op woensdag 18 oktober zal er een scholing worden georganiseerd als voorbereiding op de OnderwijsAktieWeek in november en als vervolg op de scholing op 18 september over de nota 'Hoger Onderwijs voor Velen' (ook wel bekend als de 'Pais-nota').
Deze scholing zal gaan over wetenschapskritiek en studie-inhoud, wat onderverdeeld kan gaan worden in diskussies over: wetenschapswinkels, vrouwenstudies, projektonderwijs, demokratisering. De relatie met de nota 'Hoger Onderwijs voor Velen' zal worden aangegeven. Kom allemaal: GSb- en niet-GSb-leden. Plaats wordt nog bekend gemaakt. Aanvang: 20.00 uur. Een week van tevoren zal er een diskussiemapje over verkrijgbaar zijn.

Autumn fever

Allesbehalve een koorts. Gewoon omdat het om het onderwijs gaat. Drie benoemingskonflikten en één keer vanwege het kandidaatsstudieprogramma. Resultaat: 4 bezettingen. Achtereenvolgens in Leiden (sociologisch instuut), Amsterdam (GU, muziekwetenschappen), Utrecht (sociologie) en Eindhoven (bouwkunde). Verder recent in Tilburg (politieke ekonomie). Daarnaast Nijmegen (de Gelderse Leergangen). Wie zei er ook weer dat het zo rustig was op de universiteiten, tegenwoordig?

Advertentie

H.H. STUDENTES(N):

Alles voor het inrichten van uw woon-slaap-kook en studeerruimte haal je bij:

DE SNUFFELSCHUUR

Barestraat 106

P/s ook fietsen!

Brokje

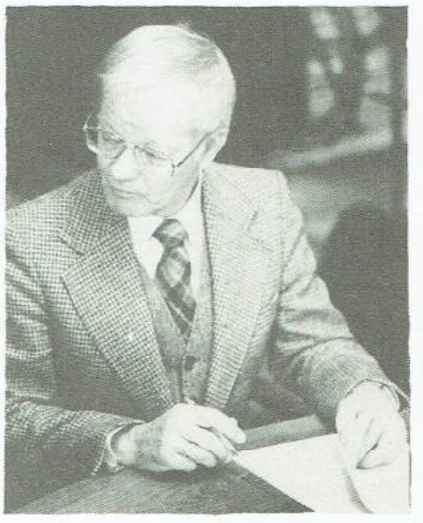

universiteits-president bernard ter borch tekent met een brok in de keel de meerjarenafspraken met minister Pais. foto: Elmer S.

Sociologen bestuderen vragenrubriek in damesblad

Hoe Margriet al jaren raad weet

door kea tijdens

Vragenrubrieken in vrouwenbladen zijn al zo oud als deze bladen zelf. Het eerste vrouwenblad, The Ladies Mercury, begonnen in 1693 in Londen, was zelfs in z'n geheel gewijd aan de behandeling van ingekomen brieven met problemen over liefde, huwelijk en andere levensmoeilijkheden. Dergelijke 'lonely-hearts'-rubrieken treft men vrijwel alleen in 'damesbladen' aan. De enorme hoeveelheid brieven aan vrouwenbladen geeft aan, dat veel vrouwen er behoefte aan hebben ergens met hun moeilijkheden terecht te kunnen. De funktie van vrouwen om man en kinderen op te vangen, het isolement van vrouwen in hun huis, hun werkplek, zijn m.i. redenen waarom juist vrouwen dergelijke brieven schrijven. Voor vrouwenbladen fungeren deze rubrieken als 'klantenbinders' en het attractieve van zo'n rubriek zou wel eens kunnen berusten op enerzijds herkenning en anderzijds sensatiezucht.
Ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van 'Margriet', hebben de sociologen C. Brinkgreve en M. Korzec een inhoudsanalyse losgelaten op de 'Lieve Lita' van Margriet (Margriet weet raad, Aula-pocket)

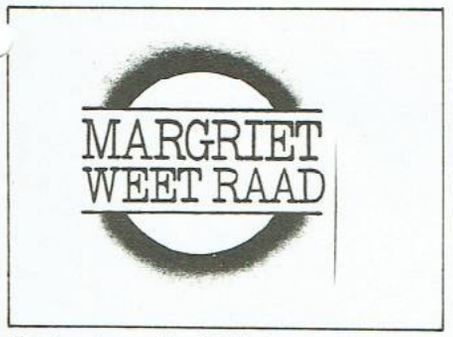

Het hoofmateriaal bij het onderzoek bestond uit ingezonden brieven over problemen en adviserende antwoorden, zoals die gepubliceerd werden van 1938 tot 1978 in de rubriek 'Margriet weet raad'. Om de vier jaar werd een jaargang van het blad volledig doorgenomen. Daarnaast vonden gesprekken met redactrices plaats, bovendien woonden de onderzoekers vergaderingen van de redactie bij. Een dergelijke kwalitatieve inhoudsanalyse is in het sociaalwetenschappelijk onderzoek verre van onbekend.

Veranderingen

De schrijvers signaleren een groot aantal veranderingen op het gebied van gevoel, gedrag en moraal gedurende de laatste 40 jaar.
Deze veranderingen treden zowel op bij de onderwerpen die in de brieven worden aangesneden als bij de beantwoording van de brieven en bij de keuze van de gepubliceerde onderwerpen. De grootste verandering, die volgens de schrijvers optreedt, is de verschuiving in machtsverhouding tussen mannen en vrouwen.
Tot het einde van de jaren 50 verschilden de morele maatstaven die men voor mannen en vrouwen aanlegde in veel grotere mate dan nu het geval is. Tot die tijd werd aan de vrouwen vooral geadviseerd trouw te blijven aan hun man, 'slippertjes' zijnerzijds te tolereren en geduld te hebben. Wanneer de vrouw echter contacten legde met een andere man dan haar eigen, werd zij op de vingers getikt.
Een advies uit 1950 aan een vrouw, wier man een relatie heeft met een jong meisje: "... waarschijnlijk hebben we hier te doen met een tijdelijke afdwaling. Het gebeurt namelijk heel vaak, dat een man zo tussen de 40 en 50 een bevlieging krijgt voor een heel jong meisje... U wilt hem door redeneringen van het verkeerde van zijn gedrag overtuigen. Doe dat liever niet.. probeer door veel liefde en begrip Uw man te 'genezen' van zijn bevlieging, ...". Aan een vrouw, die een relatie heeft met een andere man, wordt geadviseerd: "Behoudt Uw liefkozingen voor Uw eigen man, voor Uw kindertjes." (1946). Kortom, voor vrouwen is flirten gevaarlijk en is uitgaan met een ander 'spelen met vuur', voor mannen zijn het tijdelijke bevliegingen, die in de aard van de man liggen.
Een groot aantal andere veranderingen worden geconstateerd. Zo verdwijnt de moraal van soberheid en zuinigheid uit de jaren 40 en 50. Zo ook verdwijnt het idee van de onverbiddelijke gehoorzaamheid van kinderen tegenover hun ouders uit de adviezen, het taboe rond de sexualiteit wordt opgeheven en de 'gemengde verkering' wordt geaccepteerd. De laatste jaren wordt meer en meer de nadruk gelegd op de zelfontplooiing van man en vrouw binnen het huwelijk. De vrouw wordt aangemoedigd om voor zichzelf op te komen.
De schrijvers stellen, dat de adviezen veranderen van 'gemoraliseer' naar 'gepsychologiseer'.

Verklaringen

Bij het zoeken naar verklaringen blijven de schrijvers gelukkig niet steken in het idee van een veranderde mentaliteit, maar worden de oorzaken van de veranderingen ook verklaard vanuit veranderde materiële omstandigheden. De daling van het kindertal speelt een belangrijke rol in de verschuivingen: in 1930 was het gemiddeld kindertal nog bijna 5, veertig jaar later is dit amper 2. Daarnaast spelen de veranderde sociaal-economische omstandigheden een belangrijke rol bij een veranderende moraal, zo zijn overspel, echtelijke ruzies en echtscheidingen minder afschrikwekkend geworden door betere en hogere alimentaties, stijgende bijstandsnormen en de toegenomen mogelijkheden om een werkkring te combineren met zorg voor kinderen.

Na het lezen van het boek blijft een jubelstemming hangen, er zijn zoveel taboes doorbroken, er zijn zoveel meer gedragsmogelijkheden gekomen, kortom er is een benauwde moraal doorbroken. 'Het grootste deel van de gegevens uit de door ons verzamelde aanvullende bronnen vertonen eenzelfde beeld van een in dezelfde richting voortgaande verandering' schrijven de onderzoekers 'Van een algemene restauratietendens kan ons inziens dan ook niet gesproken worden'. Impliciet wordt gesuggereerd dat deze positieve veranderingen wel door zullen gaan, al is het dan niet zo snel gaan. Ik heb echter niet zoveel fedusie in deze vanzelfsprekendheid. Een toenemende economische crisis kan wel degelijk betekenen, dat een vrijere moraal weer afgebroken wordt, zoals we bijvoorbeeld zien bij de discussies over het kostwinnerschap.

Na het lezen van het boek blijft ook het idee hangen, dat Margriet de vrouwenbeweging een warm hart toedraagt en zelfs een rol in deze beweging speelt, door de vrouwen aan te moedigen voor zichzelf op te komen. Ook hierbij wil ik een kanttekening maken. Natuurlijk is het een positieve ontwikkeling als de briefschrijfsters niet meer gemaand worden zichzelf te ontkennen. Maar als in een Margriet van 1978 nog beweerd wordt, dat de huwelijksdag de mooiste dag in het leven van een meisje is, dan schijnen sommige hardnekkige mythes nog niet overwonnen.
Een blad als Margriet verschijnt om winst te maken en de inhoud van de artikelen is afgestemd op het bereiken van een zo groot mogelijke oplage. Opiniepeilingen en marktonderzoeken staan de redactie hierbij ten dienste. 'Nobele' overwegingen tellen niet, het enigste criterium is of een onderwerp 'lekker in de markt' ligt.

Ook een positief effekt voor de vrouwenemancipatie kan betwijfeld worden, zolang VNU, de uitgever van Margriet, ook bladen als Panorama en de Nieuwe Revu uitgeeft, waarin blote of halfblote vrouwen dienen om de oplage te vergroten. Een dergelijke vernedering van vrouwen tot lustobjecten gaat regelrecht in tegen de doelen van de vrouwenbeweging. De vrouwenbeweging heeft Margriet beïnvloed, het omgekeerde is niet persé waar.
De schrijvers maken deze kanttekeningen niet en daarom doe ik het maar. Het neemt echter niet weg, dat deze Prisma-uitgave een leuk boekje is, waarin tendenzen naar veranderingen in waarden en normen vooral t.a.v. vrouwen leesbaar zichtbaar gemaakt zijn.

'Margriet weet raad' door C. Brinkgreve en M. Korzec. Aula-pocket nr. 636.
Uitgeverij Het Spectrum, 1978.
Prijs f 9,50.

"...de slachtoffers kunnen zich troosten met de gedachte dat de wetenschap hen tenminste begrijpt."

Flikkers revisited: Samen staan we sterker

"...de slachtoffere kunnen zich troosten met de gedachte, dat de wetenschap hen tenminste begrijpt...", aldus een zinsnede uit een gelukstelegram van de biogenetikus prof. Stomps ter gelegenheid van het eerste lustrum van het COC in 1951.
De wetenschap had eigenlijk helemaal niet zo veel belangstelling voor vragen rond de seksualiteit en waar er dan onderzoek gedaan werd betreffende de homoseksualiteit, was dat over het algemeen gericht op de vraag: hoe ontstaat het? De homoseksualiteit werd zo afwisselend gekarakteriseerd als een zonde (de érg christelijke wetenschappers), een ziekte, een afwijking, etcetera, waar bepaalde mensen wél en andere niet het slachtoffer van zouden zijn. Een volgende 'wetenschappelijke' theorie was die van de verleiding: een groot deel van de homoseksuelen zou 'zo' geworden zijn, omdat zij in hun jonge jaren door een oudere homoseksueel werden verleid.
Al dit wetenschappelijke begrip lijkt mij wel een erg schrale troost voor de slachtoffers van de onderdrukking van de homoseksualiteit. De verleidingstheorie had ertoe geleid, dat in 1911 op voorstel van de katholiek Regout een artikel in het Wetboek van Strafrecht werd opgenomen, dat 'ontucht' van meerderjarigen met minderjarigen van hetzelfde geslacht strafbaar stelde (voor de meerderjarigen dan wel te verstaan). Dit artikel droeg het befaamde en beruchte nummer 248bis. Velen werden op grond hiervan veroordeeld tot gevangenisstraffen van soms enkele jaren. Of daar ook vrouwen tussen zaten, weet ik niet, maar ik veronderstel, dat dat er nooit veel geweest kunnen zijn, omdat er tot voor kort eigenlijk helemaal geen sprake was van seksualiteit bij vrouwen. Dat vrouwen ook met elkaar kunnen vrijen was, zeker bij de overwegend conservatieve rechterlijke macht, gewoon niet denkbaar.

Overtreding van art. 248bis was een klachtdelict, dat wil zeggen, werd door justitie vervolgd na een klacht van een betrokkene. In bijzonder weinig gevallen was die afkomstig van de minderjarige zelf, veelal waren het de ouders, die naar de politie liepen als ze er achter kwamen, dat hun zoontje van 18 "verleid was door een oudere". De gedachte, dat het initiatief wel eens van zoonlief zelf zou kunnen zijn uitgegaan, kwam niet bij ze op, want hún kind was toch netjes opgevoed en kon dus onmogelijk homoseksueel zijn. Naast de gevangenisstraf, die mensen opgelegd kregen, werden zij ook nog op andere manieren gestraft. Een maatschappelijke karrière kon je wel op je buik schrijven, de familie had een zwart schaap gekregen en in de buurt werden alle jongetjes streng gewaarschuwd tegen enig kontakt met je.
Het wetsartikel had ook nog een andere uitwerking, namelijk dat het chantage in de hand werkte. Jongens, die zich uitgaven voor meerderjarige, bedreigden, na enig intiem kontakt, mensen met openbaarmaking daarvan met het doel grote sommen geld in de wacht te slepen. Hetgeen in vele gevallen lukte, want het idee om in het gevang terecht te komen, lokte nu niet veel mensen aan. Of er was gewoon sprake van misplaatst vertrouwen in een werkelijk minderjarige.
Al met al kunnen we stellen, dat het wetsartikel op verschillende manieren veel slachtoffers maakte; er zijn echter geen aanwijzingen, dat de homoseksualiteit op zich erdoor bestreden werd.
Het had ook z'n gevolgen voor de minderjarige zelf. Zich bewust wordend van een 'homoseksueel verlangen', was het bijvoorbeeld moeilijk om in kontakt te komen met ouderen, die in staat zouden zijn een stuk ervaring over te brengen en 'steun' zouden kunnen verlenen. Zo was het tot het begin der 70er jaren ook niet mogelijk om lid van het COC te worden als je nog geen 21 was en zelfs kon je niet op sociëteitsavonden geïntroduceerd worden. Het COC had er namelijk geen enkel belang bij om in strijd met de wet te handelen, waar ze streefde naar een wettelijke erkenning als vereniging om de financiële verantwoordelijkheid van de schouders van de individuele bestuursleden af te halen.

Geen stille berusting

Artikel 248bis was niet zonder slag of stoot in de wet opgenomen. De fraktie van de sociaal-demokraten was er op tegen en buiten het parlement was er ook enige beweging ontstaan. In navolging van een al eerder in Duitsland genomen initiatief, werd onder leiding van Jhr. Schorer het Nederlands Wetenschappelijk Humanitair Kommittee opgericht, wat wellicht beschouwd mag worden als het begin van de homobeweging in Nederland. Geholpen door wetenschappelijke onderzoekingen naar de homoseksualiteit en het vóórkomen daarvan, bond het NWHK de strijd aan voor gelijkberechtiging van homoseksuelen en tegen de, vaak subtiele, onderdrukkingsmechanismen in de maatschappij. In Duitsland (Berlijn) was door een zekere dr. Magnus Hirschfeld het Institut für Sexualwissenschaft opgericht. Direkt bij het aan de macht komen van de NSDAP in 1933 werd het instituut gesloten; overigens hadden de nazi's al aan het begin van de twintiger jaren een aanslag op het leven van Hirschfield gedaan.
In 1939 namen een aantal mensen het initiatief tot het uitgeven van een maandblad, getiteld Levensrecht. Na enige maanden schaarde ook Schorer met zijn NWHK zich achter dit initiatief, dat echter geen recht op een lâng leven was beschoren; in mei 1940 werd de uitgave direkt gestaakt, de archieven werden verbrand en het abonneebestand werd door één van de medewerkers, Arent van Santhorst, uit het hoofd geleerd en vervolgens vernietigd. In de oorlogsjaren werd ook in Nederland de homoseksualiteit streng vervolgd, hoewel niet in die mate als in Duitsland. Toch waren er onder de naar schatting 200.000 in Duitse concentratiekampen omgekomen homoseksuelen zo'n 2.000 Nederlanders. Met een roze driehoek op hun kleren genaaid, werden ze afgeslacht.
De groep rond Levensrecht was in 1940 nog te klein en vooral te ongeorganiseerd om een zelfstandige rol in het verzet te kunnen spelen. De homoseksuelen, die aan het verzet deelnamen (o.a. in de Gerrit van der Veen-groep), deden dit toch veelal vanuit een andere motivatie.

Ideologie van het vrije westen

Niet in alle kringen van de westelijke geallieerden leefde in de 30er jaren het idee, dat de oorlog met name tegen het fascisme gevoerd moest worden. Een aantal kapitalistische groeperingen was het sterk te doen geweest ook om een aantasting van de positie van de Sovjet-Unie. In eerste aanleg mislukte dit streven. De militaire posities van het westen waren niet van dien aard, dat Rusland gemakkelijk onder de

door jan breukelaar

voet zou kunnen worden gelopen en men ging het op een andere manier proberen. Via enorme investeringen in de West-europese landen (hulp bij de wederopbouw heette dat) zou het Amerikaanse kapitaal de hegemonie in West-Europa kunnen vestigen. Dat dit gepaard moest gaan met een intensieve ideologische kampagne laat zich raden. De koude oorlog was geboren. Het bestrijden van het kommunisme gaat gepaard met het in de kiem smoren van élke kritiek op het heersende kapitalistische systeem, op welk gebied dan ook. Huwelijk en gezin spelen in dat systeem een belangrijke rol en homoseksueel zijn vormt in zekere zin een ontkenning van die instituties en ook een kritiek daarop. Het proces van ontideologisering van het huwelijk begint dan ook pas bij het wegebben van de koude oorlog, in de jaren zestig.
Ook de homo-beweging ontkomt niet geheel aan die ideologie. Veel homo's hebben als grootste ideaal voor ogen staan het hebben van een vaste en trouwe vriend of vriendin. Het huwelijk gekopieerd dus. Zelfs tot aan 1977 gaat een groot stuk van het werk van het COC over allerlei problemen rond relaties. Pas nu oriënteert men zich op de positie van het individu, die van alles en nog wat met zijn of haar seksualiteit kan doen, bijvoorbeeld (ook) ontwikkelen in homo-richting, met alle problemen die dat met zich mee brengt.

Ontstaan C.O.C.

In 1946 ontmoeten twee mensen elkaar, Bob Angelo en Arent van Santhorst, die beiden in de redaktie van Levensrecht hadden gezeten. Arent kende nog steeds alle adressen van voormalige abonnees uit zijn hoofd en samen besloten ze een nieuwe uitgave te gaan verzorgen. Er werd een bijeenkomst georganiseerd van alle abonnees, waar Jef Last gastspreker was en waar werd besloten tot de oprichting van de Wetenschaps-, Cultuur- en Ontspanningsvereniging "Shakespeare Club". In 1948 werd de naam Cultuur en Ontspannings Centrum (COC dus).
In de eerste jaren van haar bestaan ondervond het COC nogal wat tegenwerking van de kant van de (Amsterdamse) politie en justitie. Voortdurend waren er pogingen om zowel de uitgave van het blad als de vereniging zelf te verbieden. Dit dwong de vereniging er nauwlettend op toe te zien, dat er door de leden de wet niet zou worden overtreden (248bis, pornografie-artikelen etc.). Dit kon echter niet verhinderen, dat in 1948 toch de uitgave van het blad werd verboden, omdat er kontaktadvertenties in stonden. Vrij kort daarna werd onder de naam "Maandbericht" toch weer een blad gemaakt, dat echter veel meer een intern karakter had en daardoor moeilijker aan te pakken.
Op een gegeven moment breekt er bij de politie een bepaald besef door, waardoor de Shakespeare Club kon blijven bestaan. "De homoseksuele ontucht is eenvoudiger te kontroleren op deze manier, dan wanneer dit kwaad ondergronds voortwoekert. Strafbaarstelling van alle homoseksuele handelingen is evenmin een oplossing, aangezien er dan weinig redenen meer zijn voor de homoseksueel in zijn onverbeterlijkheid om minderjarigen met rust te laten... Homoseksuelen erkennen hun aanleg veelvuldig tegenover de politie in gevallen waarin hen geen strafbare feiten ten laste kunnen worden gelegd. Hierdoor worden gegevens verkregen ten dienste van het onderzoek van eventueel later door hen gepleegde strafbare feiten en overigens van preventief optreden".

korte reis

In de zestiger jaren kwam er een lichte kentering in het maatschappelijk denken over homoseksualiteit. De homoseksuelen werden meer en meer beschouwd als medemensen, mensen die wellicht een afwijking hadden op het gebied van de seksualiteit, maar verder toch gewoon waren. Net als U en ik dus. Ik? Nou goed, daarover later.
Ook in Groningen was een bloeiende afdeling opgebouwd, die tot aan het jaar 1970 een sociëteit bezat, Quassi Modo aan het Kattendiep. Maar wat gebeurde er? Binnen het COC, die zich in de 60er jaren al had gedoopt tot Nederlandse Vereniging van Homofielen, stond een groep mensen op, die vond dat het COC niet alleen maar een belangenstrijd voor zichzelf, of liever voor de homoseksuelen moest voeren, maar een bredere maatschappelijke strijd. Met andere woorden: de bevrijding van de homoseksuelen kon alleen maar werkelijk gestalte krijgen als je maatschappelijke strukturen veranderd (sommigen namen zelfs het woord socialisme in de mond) en niet alleen door in de bestaande strukturen ook een plaatsje 'onder de zon' te krijgen.
In Groningen werden de nieuwe ideeën, die verwoord waren door de zgn. Nieuw Lila-groep, uitgedragen door de mensen van de Groninger Studenten Werkgroep Homoseksualiteit en het zijn dan ook deze mensen, die de Groninger afdeling van het COC in 1971 definitief overnemen. Dat dit met vele ruzies gepaard ging, laat zich raden, sommigen werden er zelfs van beschuldigd 'in Albanië opgeleide agenten van Moskou te zijn" (sic!). Door deze en exploitatieperikelen ging Quassi Modo dicht.

Na lang zoeken werd een pand gevonden in de Torenstraat, eigendom van de gemeente, die zo welwillend was om het aan het COC te verhuren. En nu komt het: een belangrijk argument van de gemeente bij die beslissing was, dat men dan misschien niet zo veel last meer zou hebben van het feit dat er zich bij allerlei pisbakken en met name in het Noorderplantsoen zoveel homoseksuelen ophielden om kontakten te leggen.
Ondanks deze begripvolle houding van het Groningse gemeentebestuur in 1972 kon het COC geen cent van ze krijgen. Nu, anno 1978, bezit het COC in Groningen weer een pand, dat ze deelt met de NVSH en Man-Vrouw-Maatschappij, het Emancipatiecentrum aan de Kraneweg. Daarin is gevestigd een info-winkel met een heleboel literatuur over seksualiteit en de emancipatie
Verder draait er een intensieve werkgroep voorlichting, die met name scholen bezoekt om daar over homoseksualiteit te spreken en er is een werkgroep die de maatschappelijk werk-instellingen wegwijs poogt te maken in de specifieke problemen rond de flikkerij en potterij.
Ook met de huisvesting van één- en tweepersoonshuishoudens (daar zitten toch veel homo's onder) houdt men zich bezig en het COC bezet dan ook een zetel in de gemeentelijke stuurgroep. Zonder kritiek blijft dit werk niet, maar daarover een volgende keer.

opvulling vacature 'vrouwenarbeid' ter discussie

De stoelendans rond een projektgroep

Wie 25 jaar geleden een universiteitsgebouw betrad, zal daar zowat geen vrouwen tegen zijn gekomen. Wie 10 jaar geleden het bolwerk der wetenschap binnenkwam, zag al wat meer vrouwen. Wie anno 1978 zich begeeft naar een van de vele universiteitsgebouwen zal merken dat er tegenwoordig zelfs in het studieprogramma zo nu en dan aandacht wordt besteed aan wat omschreven wordt als 'vrouwenvraagstukken': vrouwenarbeid en de ongelijke beloning, kostwinnerschap, abortus, dubbele moraal en noem maar op. Bij sociologie is er een van de projektgroepen speciaal aan het onderwerp vrouwenarbeid gewijdt. Sinds twee jaar is er voor die projektgroep een vaste personeelsplaats beschikbaar, die al die twee jaar opgevuld werd door Helena Berends. Nu zij het sociologisch instituut vaarwel zegt, is het voortbestaan van deze personnelsplaats direkt weer ter diskussie gesteld.

De taakomschrijving van de plaats waarop Helena Berends twee jaar lang benoemd was, hield met name in het geven van onderwijs en het doen van onderzoek op het terrein van vrouwenvraagtsukken. Deze plaats was destijds met veel moeite bevochten door de projektgroep Vrouwenarbeid (PVA), die bezig was met een onderzoek naar de arbeidspositie van vrouwen. Dat deden ze voor, en in samenwerking met de vrouwen die zelf deze arbeidssituatie aan den lijve ondervonden, en daar wat aan wilden doen. Het onderzoek gebeurde met name vanuit een marxistische visie. Een belangrijk deel van de taak van de medewerkster was dan ook het begeleiden van de projektgroep. Verder verzorgde zij een college en een themagroep over vrouwenarbeid. Voor deze aktiviteiten bestond van de kant van de sociologie-studenten altijd al een grote belangstelling, maar ook studentes en vrouwengroepen vanuit andere fakulteiten deden vaak een beroep op Helena Berends. Zij was aan de universiteit in feite de enige die hun bij een onderzoek of een scriptie op het terrein van het vrouwenvraagstuk zou kunnen begeleiden. Daarnaast had de medewerkster echter ook nog andere taken in het studieprogramma en moest ze ook eigen onderzoek doen. Dat was, al met al, een veel te zware taak voor een persoon, vandaar dat Helena na 2 jaar ook al weer vetrekt.
De vakature die er door haar vertrek ontstaat moet dan ook opgevuld worden. Gezien de grote belangstelling die er bestaat voor het onderwijs en onderzoek dat op het terrein van het vrouwenvraagstuk gebeurt, heeft niemand het aangedurfd de gehele plaats in het openbaar ter diskussie te stellen. De tegenwerking tegen de opvulling van de plaats op een manier zoals het projekt dat wil, gebeurt dit keer dan ook op een meer indirekte manier. Eerst is er een diskussie gestart of de plaats een vaste, dan wel een doorstromers-personeelsplaats zou moeten worden. Een doorstromersplaats zou betekenen dat de plaats na vier jaar weeropnieuw ter diskussie zou staan. In de subfakulteitsraad is uiteindelijk besloten er geen doorstromersplaats van te maken. Hiermee is de weg naar een snelle opvulling van de plaats zeker nog niet vrij. Er ontspon zich al spoedig een diskussie over het takenpakket van de te benoemen medewerkster. Naast de hoofdtaak op het terrein van het vrouwenvraagstuk is er destijds ook een neventaak aan toegevoegd, nl. het geven van sociologie-onderwijs aan prékandidaatsstudenten. Gezien de zwaarte van de hoofdtaak is daar in de praktijk nauwelijks iets van terecht gekomen. De GSb op het sociologisch instituut wilde gezien de ervaring van de laatste twee jaren garanties voor het beperkt houden van de neventaak. Zij is van mening dat het geven van algemene socilogie-colleges niet ten koste mag gaan van de hoofdtaak op het terrein van het vrouwenvraagtsuk, waarvoor op de universiteit verder geen enkele full-time plaats voor beschikbaar is.Zij stelde dan ook in de subfaculteitsraad voor de neventaak, die de vorige keer onder drie vakgroepen viel, nu nog slechts toe te wijzen aan de vakgroep waaronder de hoofdtaak valt. Dit voorstel werd daar aangenomen.

*De projektgroep Vrouwenarbeid is een van die vele projektgroepen die in het verleden op aandrang van de studenten (beweging) tot stand kwamen.
Bij het projekt wordt o.a. onderzoek gedaan voor, en in samenwerking met vrouwen die iets aan bijv. hun arbeidsomstandigheden willen verbeteren. Zo onderzochten de dames en heren projektleden de werksituaties van instituutssecretaresses en het beloningssysteem van het kantinepersoneel van de RUG. Vanuit o.a. de Reserve-leger theorie (Marx) werd die arbeidspositie benaderd. Het prokjekt biedt aan prékandidaatsstudenten bij sociologie via het 'leeronderzoek' de mogelijkheid mee te draaien in het onderzoek van de projektgroep. De medewerkster die nu weg gaat, Helena Berends, gaf in het eerste studiejaar bij sociologie een themagroep vrouwenarbeid, en verzorgde verder in het prékandidaatsprogramma een onderdeel vrouwenvraagstukken en emancipatiestrategien.*

Nog tijdens de raadsvergadering dreigde een van de kroondocenten, dr. Lindenberg, die vorige keer mede de begeleider was voor de neventaak , tegen deze beslissing in beroep te gaan bij het College van Bestuur Via een dergelijke ondemokratische procedure, probeert hij alsnog een deel van de neventaak, en daarmee van de personeelsplaats naar zich toe te trekken.
Het gaat er daarbij niet alleen om dat de beperkte hoeveelheid personeelsruimte die er op de universiteit voor het vrouwenvraagstuk is

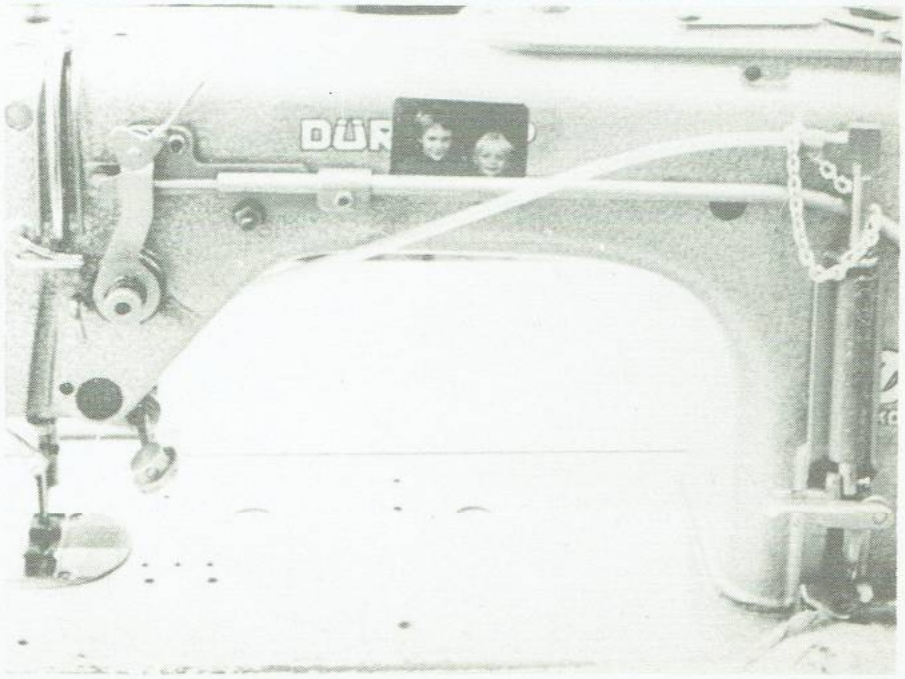

Merck toch hoe Sterck . . .

Klein, Groots en Splinternieuw.

Een bijdrage van de GSb-aktiegroep Sociologie

nog verder ingeperkt gaat worden. Ook de specifieke benadering van de vrouwenproblematiek die kenmerkend is voor de plaats en het projekt, is in het geding.
Van twee kanten wordt geprobeerd invloed te krijgen op de nieuw te benoemen medewerk(st)er: via adviseurschappen in de in te stellen sollicitatie commissie.
In de eerste plaats probeert de heer Lindenberg- een met de beste wil van de wereld niet progressief te noemen kroondocent- op grond var zijn vermeende claim op de neventaak een adviseurschap in de wacht te slepen. Daarnaast wil ook mevr. Clason invloed in de sollicitatie commissie. Zij neemt waarschijnlijk niet eens genoegen met een adviseurschap, maar denkt erover een vaste plaats op te eisen. Desnoods via een juridische procedure...
Zij baseert haar eis op het feit dat ook zij bezig is met een sociologische benadering van het vrouwenvraagstuk. Nog afgezien van het feit dat er vrijwel geen rechtsgronden zijn voor deze claims, acht de GSb bij socilogie toevoeging var deze adviseurs zondermeer ongewenst De genoemde docenten hebben nl. een geheel andere wetenschapsopvatting dan de marxistische visie van waaruit het vrouwenvraagstuk in het kader van deze plaats tot nu toe benaderd is. Van beiden is ook bekend dat er -inhoudelijk gezien- grote meningsverschillen bestaan met bijv. de projektgroep vrouwenarbeid over de manier van aanpak van vrouwenproblemen en de theoretische concepties die je daarbij hanteert. Zij zullen proberen (waarvoor wil je anders in zo'n commissie) iemand benoemd te krijgen die zoveel mogelijk hun wetenschapsopvatting deelt. De stafleden van de vakgroep Filosofie & Maatschappijwetenschappen, waaronder de personeelsplaats valt, zijn het eens met de GSb-sociologen, dat de twee docenten niet als adviseurs aan de sollicitaitiecommissie moeten worden toegevoegd. Toch zijn ze akkoord gegaan met het toevoegen van de adviseurs. Zij zijn nl. bang dat uitstel van de sollicitatie-procedure, ten gevolge van een beroep van Lindenberg en Clason, er toe zal leiden dat de plaats onder een mogelijke vakaturestop komt te vallen. Ze willen nog verder gaan in hun concessies, en zelfs de neventaak weer onder de drie vakgroepen te laten vallen. Het gevaar daarvan is in het bovenstaande wel voldoende aangegeven.
De GSb-afdeling sociologie zal op alle mogelijke manieren proberen om dit tegen te gaan, om zo deze unieke plaats voor de progressieve vrouwenbeweging veilig te stellen. We hopen in de strijd om deze plaats dan ook een beroep te kunnen doen op alle progressieve mensen die de vrouwenstrijd een warm hart toe dragen.

Zo'n bestuur, wat daar op Visserstraat 56 gehuisvest is, wat betekent dat nu, wat doen die lui: aktie dikteren, in de "kelder" besluiten nemen, waar iedereen zich aan moet houden? Onzin! Ze hebben zich slechts bereid verklaard om besluiten voor te bereiden en uit te voeren, die de beleidsraad (het hoogste orgaan van de GSb) moet nemen. Verder houden ze de organisatie draaiende. Er is daartoe onderling een taakverdeling gemaakt, zodat ieder persoon weet welke verantwoordelijkheid die heeft (voorzitter, onderwijs, buitenland, intern, sociaal, vrouwenproblematiek). Op dit moment zijn er echter zieken en studieproblemen, zodat de foto "slechts" 4 personen laat zien. Klein maar groots! Hieronder een kleine en wellicht ook triviale persoonsbeschrijving van de vier. Je komt ze nog wel tegen op de universiteit of elders in Groningen.

Van links naar rechts ziet U achter een volgens :

Piet-Hein Schlebusch, 25 jaar, studeert sinds 1971 aan de RUG wiskunde. Daarvóór met 3 verschillende gymnasia kennis gemaakt. Behalve niet al te succesvol student, ook zwak begaafd denksporter. Een sterke belangstelling voor buitenlandse aangelegenheden verklaart zijn ambitie om GSb-bestuurder te worden.

Marlou Min (5-8-'53). Woont op een boot met kippen, een hond en een man. Ze studeert al 4 jaar psychologie (met bul!). Is verschrikkelijk gek op mensen en omdat studenten ook tot die diersoort behoren, voelt ze zich thuis in de GSb. Deed op de akademie voor lichamelijke opvoeding d'r eerste ervaringen met autoritaire bestuurders op. Vindt een democratische universiteit ongelooflijk belangrijk. Is kandidate voor het voorzitterschap.

Jan Zaanen, sekr. Onderwijs. Geboren 17-4-'57 en net kandidaat in de scheikunde. "Scheikunde? Lekker waardevrij, hè, fijn ontspannen kun je daarop na een dag aktievoeren, maar wat ik er verder mee moet, snap ik niet zo", aldus Jan Z. Is allergisch voor behoudende personen en parlementariesten, ziet de vrouwenbeweging, muziek maken (rock, reggae), Marx, een broodje shalom en meer in het algemeen lekker eten zitten. Z'n GSb-verleden is in zoverre roemrucht, dat hij het anderhalf jaar lang volgehouden heeft in de beleidsraad en ondertussen ook nog meegeholpen heeft een aktieve groep bij scheikunde uit de grond te stampen.

Jacques Boon (zeg maar Pinkeltje) studeert in zijn civiele tijd natuurkunde met veel enthousiasme en de nodige bedenkingen. Hij werd (allesbehalve radio-) aktief in de aktiegroep natuurkunde, toen het met het le jrs-college analyse mis ging. Jacques zit nu als secretaris-intern op de centen. Hij regelt de administratie, doet duizend dingen op het organisatorische vlak en af en toe vloekt hij de troep op het kantoor (gezellig is leuk, maar er zijn grenzen) de deur uit.

kort nieuws

Groningen

Op initiatief van de Gezamenlijke Aktie Komité's zijn er allerlei verschillende aktiegroepen, organisaties en verenigingen uitgenodigd en aangeschreven om in de komende maanden de handen ineen te slaan: -voor behoud van werkgelegenheid in het Noorden, -tegen de lozing van radio-aktief afval in de bodem, -geen militaire oefenterreinen en geen afschaffing van de vrijstellingsregeling. Ook de GSb is aangeschreven. We zijn naar de vergadering geweest op 19 september in Oude Pekela en hebben daar aangegeven, dat ook voor studenten de veiligheid van de provincie belangrijk is en dat er specifieke problemen zijn met de werkgelegenheid voor afgestudeerde akademici en met de universiteit, als grootste werkgever in het Noorden, die steeds minder arbeidsplaatsen kreëert, eerder afstoot. Op de beleidsraad op 20 september is de oproep, die naar de hele Groningse bevolking zal uitgaan, ondertekend.

Mahlangu

Deze 21-jarige zwarte Zuid-Afrikaan dreigt te worden opgehangen door het wartheidsregiem, tenzij de internationale gemeenschap NU snel en effektief reageert, zo heet het in een aktiefolder van de Anti-Apartheids Beweging Nederland (AABN). Het Groninger komité Zuidelijk Afrika, waarin ook de GSb vertegenwoordigd is, besloot deze aktie ter hand te nemen en de inzamelingsaktie voor de ziekenauto voorlopig op te schorten. Neem deel aan deze aktie. Stuur briefkaarten op naar de Zuid-Afrikaanse Ambassade. Deze zijn verkrijgbaar op het GSb-kantoor.
Verdere financiële steun is mogelijk via gironr. 580900, t.n.v. de AABN o.v.v. 'Mahlangu'. Redt Mahlangu van de doodstraf.

Promesses

De problemen hiermee zijn voor niet-beursstudenten. Als je als beursstudent een promesse tekent, wordt deze nl. opgeteld bij je studieschuld. Niet-beursstudenten moeten de promesse (uitgestelde collegegeldbetaling) na 8 jaar terugbetalen, of je nu nog studeert of niet. Over deze onrechtvaardigheid zijn we al maanden tekeer gegaan, omdat we vinden, dat iedereen moet terugbetalen ná de studie. Maar nog erger is de keiharde manier waarop Rijksstudietoelagen deze bedragen int. Velen kunnen deze grote bedragen niet tijdens de studie betalen, ze hadden niet voor niets een promesse getekend, er werd en wordt echter gedreigd met het innen middels deurwaarders. Dit is volstrekt verwerpelijk, de meeste gaan dan ook overstag en moeten lenen via banken (en dan ook nog rentedragend) of bij ouders. Afgelopen jaar is echter wel gebleken, dat er af en toe wat te ritselen valt bij Rijksstudietoelagen, sommigen hebben het voor elkaar gekregen dat ze wel op de een of andere manier deze bedragen na de studie mochten betalen, anderen betalen kleine bedragen per maand. We adviseren je daarom het volgende (voor hen, die net met deze kwestie te maken hebben): Je moet antwoorden op de brieven die je krijgt en de onderhandelingen aangaan. Meldt steeds duidelijk, dat je best wilt betalen (je hebt dat immers 2 jaar geleden beloofd), maar dat je niet kunt, omdat je inkomsten te laag zijn. Je kunt ze later zelfs een uitgebreide inkomstenstaat geven, waardoor het helemaal duidelijk blijkt. Dit heeft dus uitstel tot gevolg en kans op een individuele oplossing. En bewaar altijd de kopieën.

Brockx

Hij was in de stad en gaf een persekonferentie, over zijn stekkie: volkshuisvesting. We hebben hem niet weg laten gaan, zonder hem duidelijk te hebben gemaakt, dat er enorme tekorten zijn aan woningen. Namens de GSb werd hem een gele kaart aangeboden, met de mogelijkheid dat deze in de toekomst rood wordt. Dit natuurlijk ter herinnering aan zijn snoepreisje naar China, waar gevoetbald werd ter verbetering van de internationale betrekkingen.
Op de gele kaart stond: Geen bezuinigingen op de sociale woningbouw, meer goede en betaalbare jongerenhuisvesting, meer nieuwbouw nu!
Op maandag 23 oktober wordt er door het jongerenoverleg in de stad een huisvestingsforum georganiseerd, m.n. gericht tegen de bezuinigingen op de sociale woningbouw (in Huize Maas), dit ook ter voorbereiding van een Landelijke Aktie Woningnood op 28 oktober in Utrecht.

Advies

Sinds twee jaar kent de GSb haar spreekuren over financiële zaken: beurzen, kinderbijslag, belasting, promesses, etc. Steeds waren er mensen bereid daar enkele uren per week aan tijd in te steken, er werd ook steeds meer gebruik van gemaakt. Per 1 oktober moest dit echter worden stopgezet, omdat er geen adviseurs (in spé) zijn gevonden. Misschien voel jij er wat voor. Kom eens informeren. We hadden ook plannen voor een eventuele uitbreiding naar de huisvestingskant, sinds we zo'n mooi woonboek hebben, is het geven van adviezen niet meer zo moeilijk.

Wachtlijsten

Door het toenemend aantal studenten en het gelijk blijven van het aantal personeelsleden, beginnen de problemen bij het onderwijs (maar ook bij het NWP) van klinische psychologie steeds grotere vormen aan te nemen. Jarenlang zijn er al overintekeningen op kursussen (m.n. bij therapie) en moet er geloot worden tussen studenten voor een plaatsje. Zo hebben er dit jaar bijv. op een kursus gedragstherapie 107 studenten ingeschreven, daarvan zullen er 88 moeten afvallen en bij de kursus therapeutische gespreksvoering zullen 17 van de 91 intekenaars moeten afvallen. Studievertraging is het gevolg. Omdat de problemen duidelijk struktureel zijn, bieden de nu fungerende voorrangsregelingen geen oplossing. De enige remedie is: meer personeel!

TOESTANDEN

INTERMEZZO

Toestanden, zeg aat wel. Doe je veel moeite. Heb je vlak voor de start van het nieuwe seizoen ergens bij een onbekend buitenlands studentenblad toch nog een cursiefist ontdekt...kan je voor een beetje redelijk transfer-bedrag over kopen ... leer je 'm in twee weken een allessins acceptabel mondje Nederlands, wat normaal gesproken mensonmogelijk is ... krijg je 'm zelfs onderdak ondanks z'n figuurlijke lengte en z'n onafmeetbare esprit ... tob je met 'm om, doe je met 'm, leef je met 'm en ben je bij 'm, dag en nacht, hoed je 'm als broeder en weid je 'm als schaap en ... ja dus ? gevat ? ... moeite, moeite, moeite. Onthouwen niet loslaten, anders volg je het straks niet meer. moeite, moeite, moeite (omdat ie dus helemaal uit het buitenland kwam en hier vreemd was en je 'm dus een soort van een beetje moest begeleiden) moeite genoeg dus. Levert ie z'n eerste stukje (toestanden 1 zeg maar) 5 weken voor de kopy-sluitingsdatum in, zodat dat stukje (toestanden 1 dus) volstrekt niet meer aktueel is. Haal je je als hardwerkend regisseur de gram-schap op de hals van mensen die het allemaal al heel lang hebben kunnen aanzien en aankomen (ook mooie berichten bereikten ons daarentegen, van diep ontroerde tot eindlijk opgeklaarde en opgeruimde stemmen... de wereld zit verscheiden in elkaar) ja ... volgt u nog steeds? moeite, moeite, moeite? Moet ie toestanden 2 geplaatst hebben. (Voor dit nummer dus). Geen probleem geschreven, goed bevonden en ... plotseling verdwenen in de berg van stukken. Wat steekt daar achter? Hele kantoor op de kop gezet. Niets. Mr. Brocki de cursiefist met een volgeschoten gemoed en heimwee voor twee, onbereikbaar voor een (het) weekend terug in z'n geboorteland. En dan moet je dus (ja.. volgt nog?) maar zo gauw iets anders verzinnen. Want ook Ben Donders liet ons in de steek. Die heeft tegenwoordig onder het pseudoniem Frans Suasso de Lima de Prado (als je zo'n naam toch zelf mag verzinnen dan bedenk je toch iets anders?) een vette bijbaan als hoofdredakteur van de Universiteitskrant en als perschef van het College van Bestuur (hoe zou het met hem zijn, zou die het instorten van het redaktiegebouw overleefd hebben?). Iets verzinnen dus. Met alle risico's vandien, dat ze denken dat het toch mooi Mr. Brocki is die dit schrijf Want de spelregels van een cursiefje voorkomen dus ten enenmale dat je iets serieus' kan beweren in datzelfde kursiefje. Weet je nog van vroeger? Sprak je af 'ja' en 'nee' om te draaien. En dan ging je mekaar leuke vragen stellen om die expresse verwisseling leuk te ma-ken. Maar dan vroeg die ene: zullen we ophouden en dan kon je ja of nee zeggen en het deed er niks toe. Zo kan ik nu best zeggen dat de redaktie dit geschreven heeft omdat ze het stukkie van Mr. Brocki kwijt is maar dat kan net zo goed een gijntje van Mr. Brocki zijn, omdat ie dat leuk vindt of zo gauw geen onderwerp kan bedenken. Maar goed, dat is dus niet zo. De redaktie moest hier bijspringen (kijk niet zo wantrouwend.) Toch al zo'n prachtige klus: vlak voordat je dat blad naar de drukker moet brengen, nog even iets verzinnen. Dus bekijk het maar; we moeten nog naderker over "toestanden intermezzo". de redaktie.